XI. évfolyam. Budapest.

90. szám.

Kedd, 1877. április 17.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előfizetési díj:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80

Egy szám 7 krajczár.

Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.

Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.

Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

Szerkesztői iroda:

Budapest, IV. hímző-utcza 1. sz.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.

Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó-hivatal:

Budapest, IV. hímző-utcza 1. sz.

hová az előfizetési pénzek küldendők.

A nemzeti becsület dolgai.

Lapunk vasárnapi számának perai távirata tudatta Magyarországgal, hogy igazságos Mátyás világhirü könyvtárának török hódoltságba jutott kincseit a török nemzet barátsága fejedelmi ajándék gyanánt adja vissza a magyar nemzetnek.

Minden magyar szive a rokonszenv melegétől és a kedves meglepetés érzelmeitől dobogott fel e hirre. Ha egyetlen szikra nem volna keblünkben a lovagiasság és vendégszeretet tüzéből; ha nem minket hínának magyaroknak: még akkor is a tudomány és történelem érdekéből örömrivalgással kellene fogadnunk és az ország vendége gyanánt ellátnunk a szerencsés küldöttet, a ki egy állam souverain feje nevében jó barátsággal lelkében, megbecsülhetetlen ajándékkal a kezében. Volna bár az ajándékozó állam idegen Magyarországra, távol határainktól más világrészben, elzárva érdekeitől: még akkor is ily kincsek áthozóját üdvözölni kellene a kormánytól, kezdve a legutolsó polgárig.

Tahir bey a török szultán küldöttje, azonban barátságos országból jő, egy létérdekeiben közös sorsot osztó nemzet részéről, s magával hozza a multak elfeledtetésének és az igazi benső barátságnak záloga gyanánt azon drága könyveket, melyek után annyiszor sóhajtottunk.

Páratlan eset; a történelemben sincs előzetes példája. Beszél ajándékvitelről sokat, tulságosan sokat az emlékezet. Fejedelem fejedelemnek, hübéres urának letiport ország meghóditójának küldöttek gyakran nagy ajándékokat: de arra nem igen találunk példát, hogy a háboru jogánál fogva megszerzett, elvitt és birtokba helyezett jelentékeny becsü dolgokat önként, az utolsó csepp keserüség eloszlatóul, oly nemzetnek adjanak vissza, mely nem ur saját házában, és a szemszuró közös érdek daczára azt se tudja képes-e viszonozni a rokonszenv e kézzelfogható bizonyitékát.

Kell-e itt a tudóst nógatni, hogy lelkesedjék: kell-e a kormánynak előirni, hogy ha nem tüntet, legalább udvarias legyen: kell-e a nemzet szivét felszólitani, hogy kitegyen hazájáért? És mégis a félhivatalos lapok hangja, a tudományos körök zavara, emberek illanása, ijedelem és lebeszélés azon fájdalmas kiáltást csalja ki ajkunkon: Magyarországon vagyunk-e? Tollunk hegyén a felelet, mely kitörni készül támadólag és élesen ama viszonyok felett, melyek nem önálló államot sejtetnek, hanem a szolgaság egy fejét vesztett és önmegalázkodásig kidreszirozott telepét. De hegyén törjük e feleletet, bár göresösen szókel arczunkba a vér, e kapkodás felett.

Előttünk a tény, melyet Tahir bey küldetése képvisel: ezen nem lehet változtatni és jó, hogy nem lehet. Mit ijedeznek, mit kapkodnak, mikor egy ország arczulatán és hangulatán olvashatják le: a Corvinák hozójának ünnepélyes fogadtatása a nemzeti becsület kérdése. Avagy talán bántja őket a titkos gondolat, hogy e hangulat többet rejt méhében, mint az örömet, mely a századokig siratott kincsek látásán keletkezik? Riadoznak talán az Albrecht jubilaeumán ránczra huzott szemöldöktől és guzsba szeretnék kötni az érzelmet, mely tovább lát a tudós pápaszemesnél?

Nos vegyük a dolgot ugy, a mint van. A nemzetnek nincs oka titkolni, hogy fogékonysággal bir saját állami érdekei iránt, és megtudja becsülni legtermészetesebb szövetségesét. És a mely kormány hideglelést kap a nemzet életrevalóságának legbecsesebb nyilvánulásaitól; s ettől való borzalmában a nemzeti becsület legegyszerübb feltételeinek sem akar megfelelni: az kihijja az országot, hogy érdekeinek és becsületének bizományosai helyett annál fényesebben, s ha kell ellenök is tüntessen.

Hiszen tudjuk nagyon jól, hogy a zsákban macskát áruló politikára a legroszabbkor jönnek haza e Corvinák; de annál jobbkor jönnek a nemzet igaz utat követő politikájára. Bosznia elfoglalásának következetesen elkárhoztatott politikáját soha nem fogjuk szentesiteni. Pedig e régen kiesinált muszkabarát terv most kisért a legkomolyabb alakban. Be akarják nemzetünk vagyon és véradóját fogni az orosz hóditás szekerébe; el akarják velünk ellenzésünk daczára fogadtatni az osztozkodás és területrablás politikáját csakugy suttyomban. Megszavaztatták rá a kölcsönt, gyüjtik össze a haderőt, vérünkkel akarják megpecsételtetni a kiegyezést, hogy a mi átok van, egy időben egy kézből sujtsa e bécsi rimának beszegődtetett nemzetet.

Azt hiszik Corvinák nélkül nem tiltakoztunk e gonosz merény ellen? Tiltakoztunk volna bizony és fogunk tiltakozni, de most a Corvinákat hozó küldött fogadtatása szempontjából nem ez a kérdés, hanem előttünk mereven a nemzeti becsület ügye, ennek megovását van jogunk kérni a kormánytól. Nem lehet ezalól kibujni amolyan takticus ürügygyel, minőt ma emlitett Tisza Kálmán a hozzá ment ifjusági küldöttség előtt. Azt mondá: az ajándék hozatala nincs ama hivatalos formalitások között bejelentve, a mint ilyen aktus megkivánja. Ohó! ezen az ajtón nem buvunk ki furfangos uram; ott fogja ez sarkad vagy fejed, mert a hozatal ténye igenis be van jelentve a consul által, Törökországnak pedig Budapesten nincs más ügyvivője. És hiába volna nagykövete, az ajándék küldése nem diplomatiai nagy aktus, az csak egy baráti nyilatkozat. Tudomásul nem venni több mint politikátlanság, mert illetlenség.

Tudomásul kell venniök és fogadtatást rendezniök illemből és becsületből is. Daczára annak, hogy leverőleg hat hamis kártyajátszmájukra a tény, mely előtt állanak: mégis több óvatossággra inthetné őket félhivatalos nyilatkozataikban. Minő alacsony eszmekörből kiinduló beszéd például az, mely az ég minden szenteire engesztelgeti már jó eleve az orosz czárt, hogy ne haragudjék meg, ha muszájból udvariasak lesznek a szultán küldötte iránt. Hát mik vagyunk mi voltaképen? Csak nem a czár vasallusai? Meghódolt, rabigába dőlt nemzet láncai közül rimánkodhatnék igy urához, de önérzetes nemzet soha. Nincs már Magyarországnak talán királya sem, orosz hübéres-e Ferencz József, hogy a megrőkönyödött hivatalos loyalitás pártot üt ellene és szégyenszemre bocsánatot és kegyelmet esdekel az oroszok mindenható czárjához, hogy saját házában a nemzet egy kedves vendéget illően fogadni bátorkodik. Ah urak! ez a politika nemcsak gyáva, hanem megbecstelenitő.

Ne is hederitsen rá ez oktalankodásra senki. Kövessük csak szabadon keblünk istenét. Legyen ünnep a fővárosban, mikor megérkezik a küldött; legyünk ott mindannyian fogadtatásánál. A főváros polgárságának és ifjuságának talpon kell állani, mert vendéget látunk, a ki kedves nekünk nemcsak ajándékáért, hanem a nemzetért, melyre hajtóvadászatot akarnak tartani, a kik örökké csak prédából élnek.

Verhovay Gyula.

A közös hadügyminiszteriumban minden előkészületet megtesznek, hogy a véderőről szóló törvény revisiójára vonatkozó tárgyalásokra a kellő anyagot összeállitsák. E tárgyalásokat az idén okvetlenül megtartják, s nagyobb nehézségek alig fognak fölmerülni, mert csak kevés, de föltétlenül szükséges módositás lesz teendő. — Igy a tapasztalás folytán kitünt, hogy a véderő-törvény 32. §-ában foglalt kiegészitési-tartalék a gyakorlatban teljesen haszontalan, mert ezen hadkötelesek háboru esetében egyátalán használhatlanok s csak elvonatnak a honvédségtől. Az egyéves önkéntesekre vonatkozó határozatokat is módositani kell, s ezt a közös hadügyminisztérium követelni is fogja.

—

Sárosmegye bizottsági közgyülése, Pestmegye ismert körlevelét folyó hó 12-én tárgyalván, ezt egyszerüen tudomásul vette.

—

Romániában Colognieeanu Mihály külügyminiszterré kineveztetett. A senatus választása még e héten megejtetvén, a kamara a jövő hétre összehivatik.

—

A bécsi püspöki zsinatra már teljes számban összegyültek a püspökök. Az értekezleteket az érseki palotában tartják.

—

A vám- és kereskedelmi szövetség ügyében megbizott német teljhatalmazottak tegnap érkeztek Bécsbe s ma van az első értekezlet.

A török küldött fogadtatása.

Tahir bey, a corvinákat Magyarországba hozó küldött, miként azt legelőször az „Egyetértés“ távirata tudatta az országgal, szombaton elindult Konstantinápolyból, s tegnap éjjel már Syrát is elhagyta, s igy előreláthatólag csütörtökön Triestbe érkezik.

A nemzeti kincset hozó küldöttet, kétségkivül a magyar nemzet hossanával fogja fogadni, s megvártuk, hogy maga a kormány tegye meg az iránt a kellő lépéseket. Fájdalom az nem teljesült, sőt még a tudományos intézetek sem karolják fel a fogadtatás eszméjét ugy, mint tenni becsületbeli kötelességük volna.

Az egyetemi ifjuság azonban érzi azt, hogy eme kincsek visszaszerzése egyedül azon rokonszenvi tüntetéseknek következménye, melyek a mult őszszel a hatalom által elnyomatni szándékoltattak, s ezért tesz is intézkedéseket, hogy az ajándék átvétele a lehetőségig ünnepélyes legyen.

A fővárosban mindenki azt hitte, hogy maga a kormány vállalja magára az ünnepélyes fogadtatást, s ugy látszik ezért nem is indult meg ez ügyben élénkebb mozgalom.

Nehogy a Corvinák átadása minden pompa nélkül történjék, az egyetemi ifjuság amint az „Egyetértés“ táviratából értesült, már vasárnap este gyülést tartott, melyen egy előkészitő bizottsággá alakult. Ennek kötelességévé tétetett, hogy a nagy gyülés megtartásáig a fogadtatáshoz szükséges intézkedéseket megtegye, s gondoskodjék a költségek előállításáról. Egyszersmind kötelességévé tétetett, hogy tegye magát érintkezésbe a kormánnyal, megtudandó, vajjon minő előkészületeket szándékozik ez tenni.

E czélból küldöttség menesztetett a miniszterelnökhöz, a cultusminiszterhez, a képviselőház s a főrendiház elnökéhez, a nemzeti casino s az akademia elnökéhez, a muzeum igazgatójához, s a főpolgármesterhez.

A küldötteknek kötelességük lenne kijelenteni, hogy egy fényes fogadtatás által még távol van azon gondolattól, hogy politikai demonstratiókat scenirozzon.

Vasárnap a budapesti török consul is megkapta a hivatalos sürgönyt Tahir bej császári hadsegéd missiójáról, s ez iránt jelentést is tett a kormányelnöknél.

A tudományos köröknél bár nagy feltünést okozott a Corvinák ügye, de az akadémián élénkebb mozgalomra, s a küldött fogadtatására nem gondolnak, s eddig ugy látszik Pulszky Ferencz muzeumi igazgató az egyedüli, ki lépéseket szándékozik tenni, miért is kedden estére már visszajön Szécsényből.

Az ifjuság általi fogadtatást előkészitő bizottság ma este a Szabady kávéházban ülésezett. Itt először is Lukáts Gyula a bizottság elnökéül kiáltatott ki. Pénztárnokul megválasztatott Tóth Béla, jegyzőkül Scheffer László és Weinberger Soma.

E bizottság tagjainak névsora következő: Andalics Gyula, Barabás Béla, Blauhorn Ferencz, Boros Pál, Dortsák Gyula, Dlopolszky József, Ebeczky Béla, Festetics Bennó, Fürst Fülöp, Gozsdu Elek, Hegedüs Ferencz, Jankovich Endre, Jándoky József, Kiss Adolf, Karlovszky Endre Kohn Adolf, Kozma Elek, Kozma Gyula, Klein Mór, Latinovits Pál, Lázár József, Lieszkovszky József, Lukáts Gyula, Madarász Elemér, Mikó Árpád, Millasin Károly, Millasevits Sándor, Molnár József, Markovics Lajos, Németh Imre, Novák N. Orbók Mór, Palánszky Bertalan, Pásztélyi Jenő, Pollák Ernő, Scheffer László, Spuller Gyula, Scossa Zoltán, Székely György, Szirányi Andor, Szücs Gy. Szukács József, Szarka Mihály, Tóth Béla, Tripolszky János, Varázsélyi Gusztáv, Véghső László, Weinberger Soma.

A választások megejtése után kimondatott, hogy e bizottság nem az egyetemi, hanem az összes fővárosi ifjuság általi fogadtatás czéljából alakult s tüstént a bizottságba be is választatott több jelenlévő ügyvédjelölt, kereskedősegéd stb. E határozat indoka az, hogy nincs kilátás arra, hogy az egyetemi ifjuságnak, mint testületnek megengedtessék az ünnepélyes fogadtatásban való részvétel. Ezek után jelentést tettek, a tegnapi értekezleten kiküldött albizottságok.

Először is Lukács Gyula tett jelentést Ghyczy Kálmán a képviselőház elnökénél tett tisztelgéséről: Ghyczy megigérte a maga részéről ugy az erkölcsi, mint az anyagi támogatást, valamint azt, hogy a képviselőket is erre felkérendi. Különben ő azzal a reménynyel kecsegtet, hogy a kormány maga is kezébe fogja venni az ünnepélyes fogadtatás ügyét, s helyeslését fejezte ki a felett, hogy az ifjuság a kormánynyal érintkezésbe tette magát ez ügyben, s tudomást igyekszik szerezni magának a felől, hogy a kormány mily lépéseket teend a fogadtatás ügyében.

Tisza Kálmán kormányelnökhöz Weinberger, Tóth Béla és Szukáts József mentek fel. — Itt Weinberger Soma előadta, hogy egy bizottság alakult az ifjuság körében a fogadtatásban való részvétel rendezése czéljából. de azért hiszi és reméli az ifjuság, hogy a magyar kormány is képviselni fogja a nemzetet az ünnepélyes fogadadtatásnál — s erre vonatkozólag azon tisztelteteljes kérdést intézi a miniszterelnök urhoz, hogy mit szándékozik tenni a kormány, és mily szerep vár a fogadtatásnál az egyetemi ifjuságra. Tisza erre következőket válaszolta: A kormány már értesült ezen örvendetes és hálára kötelező tényről, ugy hirből, de mindaddig, mig oly értesitést nem vesz, a minőt ily fontos ügyben egy kormány, más kormányhoz intézni szokott, addig semminemü készületet nem tehet.

Ráth Károly főpolgármesternél Lieszkovszky József és Szabó Ferencz tettek látogatást. — A főpolgármester hosszasan s nagyon szivélyesen beszélgetett a küldöttséggel, kijelenté azonban, hogy a hatóság csak abban az esetben vehet részt a fogadtattásban, ha a kormány hivatalosan értesitve lesz a Corvinák visszaadatásáról és az egyetemi ifjuság az egyetemi hatóság utján megkeresést intéz ez iránt. Különben, mint magán ember, támogatni fogja az ifjuságot ugy erkölcsileg, mint anyagilag.

Gróf Szapáry Antal a nemzeti casino elnöke, kinél (Visontai) Weinberger S. tisztelgett, csodálkozását fejezte ki, hogy a kormány nem siet kezébe venni a fogadtatás ügyét. Felfogja használni befolyását a nemzeti casino tagjai közt, a fogadtatás támogatása érdekében.

Arany Jánosnál, az akademia főtitkáránál, Szukáts József vezetése alatt járt egy küldöttség. Arany, biztositositotta a küldöttséget, hogy mihelyt a kormánytól értesitést vesz, az akademia megfogja tenni a magáét.

Lónyai Menyhért grófnál, az akademia elnökénél, — Trefort közoktatási miniszternél és Majláth György főrendiházi elnöknél holnap fognak a kiküldöttek tisztelegni.

Ezután határozatba ment, hogy a fővárosi körök a csatlakozásra s támogatásra felszólittassanak, miért is minden körhöz egy-egy bizottsági tag küldetett ki. Bizottsági irodául az „Arany sas“ vendéglő 34. számu terme jelöltetett ki, hol mától fogva az informatiókat s az adakozásokat fogadja el a bizottmány, s ez annál is inkább szükségessé vált, miután remélhető, hogy ez országos ünnepély fényének emelésére, vidéki adakozások is fognak befolyni.

Azon esete, ha a kormány vagy más körök tesznek intézkedéseket a török küldött fogadtatására, az ifjusági bizottság egyelőre csak a következő ünnepélyes momentumokra fog szoritkozni.

A megérkezés napján a lakosság általi imposzáns fogadtatást rendezi, mely annál szükségesebb, miután a vendégszeretetnek ez legméltóbb s legeklatansabb kifejezése, s ez által lehet leginkább kimutatni, mennyire érdeklődik a nemzet a meghozandó mükincsek iránt, továbbá egy ily imposzáns fogadtatás lenne az, mely leginkább meglephetné a török küldöttet, s őt legjobban kielégithetné.

A népszinházban diszelőadás rendezése iránt teszik meg az intézkedéseket s az ifjuság egy fényes bankettot ad a vendég tiszteletére.

Végül a Corvinák átadása napján fáklyásmenettel tiszteli meg a kinesek átadóját, mely alkalomra szónokul Erődy Béla urat szándékoznak felkérni.

Meg fogják keresni a déli vasut mentén átvonuló városokat, hogy a török küldöttet fogadják, felkérik a vidéki akadémiákat s más egyleteket, társulatokat, hogy az ünnepélyek alkalmával magukat küldöttségileg képviseltessék.

Nehány tag Triesztbe megy Tahir bey elé, egy nagyobb küldöttség pedig az ország határán fogadja azt, s e végből megkeresik a déli vasuttársulatot, hogy Csáktornyán túl, hol a határkő áll, a kérdéses vonat az állomáson kivül álljon meg, s várjon addig, mig a fogadtatás megtörténik, s a pesti küldöttek coupéba szállanak.

A most alakult bizottság csak ideiglenes marad, s a további intézkedések megtételére a közgyülés fog utasitást adni, vagy a bizottságot kiegésziteni, esetleg megválasztani. E czélból szerdán este 6 órakor (tán a „Komló kert“-ben) fognak közgyülést tartani, melyre a fővárosi ifjuság hirlapok utján hivatik meg.

Ugy látszik, a fogadtatás még sem lesz egészen kisszerü, s mi reméljük, hogy fényének emelésére a kormány ép ugy, mint az illetékes körök már intézkedéseket is fognak tenni!

Végül megjegyezzük, hogy a főuri körökben már mozgalom indult meg a fogadtatási ünnepély emelésére, s ez oldalról remélhető leginkább, hogy az ifjuság kellő támogatásban részesül, más körök pedig tervezik, hogy Tahir beyt, egy értékes ajándékkal fogják megtisztelni, főleg azon esetre, ha a kormány nem decorálná őt.

Verhovay igazolási ügye.

A Tisza Kálmán vak eszköze és hüséges cseléde által Verhovay Gyula megválasztása ellen intézett kérvény ma került érdemleges tárgyalás alá a képviselőház első biráló bizottságában.

Az ülés megnyitása után elnök Farkas Györgynek, Verhovay képviselőjének védelme előadhatása végett adja a szót, miután a bizottság az előtárgyalás minden stádiumán keresztül menvén, csak a véd- s esetleg a vádbeszédek meghallgatása van hátra.

Farkas György fővárosi ügyvéd röviden felhozza azon ritka, még eddig soha nem tapasztalt esetet, hogy valaki ellen, a ki 614 szavazattal 15 ellenében képviselővé választanak, kérvény adatik be, oly esetben, midőn ellenjelöltje látva a csufos verességet még a választás folyamán visszalép. E kérvényt csak a leggyülöletesebb személyes indokok sugalhatták, s nincs egyéb czélja, mint felzaklatni egy hazafias és munkás város nyugalmát. A tizenöt aláiró a nép alkotmányos szabad nyilatkozatát, mely a választásnál oly nagy mérvben nyilvánult, támadja meg, nem gondolva polgártársai óriás többségének békéjével.

A választás megsemmisitését kérik, de szabálytalenesen, mert ők az eljárás során kihallgattatni akarják Verhovayt, holott a házszabályok ezt egyenesen kizárják. Már e szabálytalenes kérelemért is vissza kellene vetni a kérvényt. Eltekintve azonban ettől, a bizonyitékok a polgári perrendtartásnak megfelelően, nem teljesek. De nem teljesek a ház határozata értelmében sem, mely ifj. b. Perényi Zsigmond és Széll Kálmán eseteinél a támadóktól kivánta a bizonyitást. S mert ezek nem voltak odacsatolva, elveté a kérvényt, miután a bizottságnak nem lehet feladata, hogy fenyitő birróság gyanánt járjon el, s a támadókhoz csatlakozva, bünt nyomozólag maga járjon el a vádlók érdekében. Egyébiránt, ha a bizonyitékok egészben meglennének is, s a biróság nem az előtte fekvő csonka és negativ bizonyitékokból hozná meg itéletét, melynek föltétlenül elutasitónak kellene lenni, fenntartaná magának a jogot, hogy a választási lajstromok hivatalos kiigazitásánál elkövetett hanyagságra vagy visszaélésre hivja fel a biróság figyelmét. Addig is ide csatolja Budapest főváros központi bizottsága elnökének bizonyitványát, mely szerint Verhovay Gyula az 1875—76-iki állandó névjegyzékbe fel van véve.

Török Béla ügyvéd a kérvényezők képviselője adja elő a vádbeszédét s egyszersmind az ország 94 választókerületéből bizonyitványokat nyujt be, melyek bizonyitják, hogy Verhovay ezekben, mint választó felvéve nincsen; a még hátralévő 36 kerület bizonyitványainak utólagos bemutatását magának fentartván, az ügyben vizsgálatot kér. Védő rövid replicája után felolvastatnak vádló által bemutatott bizonyitványok.

Erre a bizottság visszavonulván, egy órai tanácskozás után az elnök kihirdette a bizottság azon határozatát, hogy miután a beterjesztett bizonyitványokból a bizottság nem győződhetett meg arról, vajjon Verhovay Gyula képviselő ben van-e valamely választókerület névjegyzékében, az ügyben vizsgálatot rendelt el, s annak foganatositásával Pogonyi Dénes és Hegyessy Márton biz. tagok bizattak meg.

És ezzel az ügy végre azon stadiumba jutott, melyet Verhovay Gyula óhajtott. Mert ugyanazon jelentéssel egyidejüleg, melyet a vizsgáló tagok be fognak nyujtani, mutatja majd be Verhovay Gyula meghatalmazottja ama másik bizonyitványt is, melyben a főváros adószámviteli főnöke volt kénytelen igazolni, hogy Verhovay Gyula adótartozását tavaly április 5-én, tehát a választási törvényben meghatározott idő előtt az utolsó fillérig kiegyenlitette. Mindenkiben joggal támad erre fel a kérdés, hogyan lehet az, miszerint ugyanazon Verhovay Gyulát, a ki az állandó névjegyzékben 1875 és 1876-ra ben volt, a kiigazitásnál mir nichts, dir nichts egyszerüen kihagyták. Kihagyták daczára, hogy qualifikatiója olyan volt, mely a müködő közegeket a benhagyásra utalta; daczára, hogy még az állandó összeirásnál sem kivánja a törvény a személyes jelentkezést; daczára, hogy a kiigazitás nem egy-jelentőségü a puszta törléssel; daczára, hogy a törvény még az egyszerü mulasztást is büntetni rendeli?

Hát biz ez igen furcsa kiigazitási eljárás? Felette furcsa különösen azért, hogy addig, mig Verhovay az ellen nem volt fölléptetve, a ki mostanában egyuttal belügyminiszter 1869. óta folyvást ben volt a választók lajstromában, s csak épenséggel ama fölléptetését követő első kiigazitásnál, s épen 1877-re hagyták ki. De legrendkivülibb módon furcsa a dolog azért is, mert az 1875-re és 1876-ra összeállitott állandó lajstromban Verhovay Gyulát, mint az „Ellenőr“ főmunkatársát vezették be, s e qualificatio oda volt igtatva neve mellé. Az „Ellenőr“ ivén volt kivetve és ezen fizette le azon évi adóját is, a melynek alapján jog, törvény, igazság és hivatalos megbizhatóság szerint ben kellett volna 1877-re is hagyatnia. Maga a qualificátio megnevezése azaz e szavak az „Ellenőr“ főmunkatársa“ utalhatták a kiigazitásnál müködőket a pontosságra. No de hát Verhovayt ki kellett hagyni azért, mert ő volt az egyetlen, a ki az „Ellenőr“ ivén megrovottak közül adóját kifizette, az „Ellenőr“ szerkesztősége, mint a kormánypárti hüséghez illik 1875-re még maig sem fizetett egy garast sem.

Mindazáltal ez nem akadályozza őket, hogy a magyar nép adófizető iszonya ellen prédikáljanak; ép oly kevéssé akadályozza, mint Jókai Mór Budapest józsefvárosi és Horváth Mihály Budapest belvárosi képviselőket, a kik nagy adóhátralékuk miatt nincsenek a névjegyzékbe fölvéve.

A bizonyitvány ennek igazolása végett már ki is lett kérve a polgármestertől, a mint meglehet ki fogják kérni még vagy ötven-hatvan nevezetesebbnél nevezetesebb kormány-párti képviselőre. Mert hát felteszünk annyi erkölcsi érzéket az urakban, hogy az esetben, ha Verhovay választását megsemmisitik, a miért be volt véve az állandó lajstromba, ki volt téve qualificatioja, lefizetve adója: akkor e praecedens révén becsület, következetesség, jog és törvény dolgának fogják tekinteni lemondani azok, a kik adójukat nem fizették meg, a lajstromban bent nincsenek és igy törvényszerü képviselői qualificatiojuk nincs meg.

Valóban Verhovay Gyula a személye ellen intézett zaklatás daczára sem tud eléggé örülni, hogy esete oly praecedenst fog képezni, a melynek gyüléletesen, lelkiismeretlenül és személyes boszuból kitett, csapdájába majdnem egy kormánypárti fog beleesni. Az egész ügyben különben Verhovay az eljárás jelen stadiumában kötelességének fogja ismerni czeglédi választóinak jelentést tenni, e végből előreláthatólag e hó 29-én Czeglédre rándul.

A keleti kérdés.

Savfet pasa azon körjegyzékét, melyet lapunk legutóbbi számában közöltünk, Derby lord szombaton terjesztette elő az angol parlamentben, s ugyanekkor előterjesztette Jocelynhez, a konstantinápolyi angol ügyviselőhez f. hó 12-én intézett sürgönyt is. E sürgönyben Derby jelentést tesz Mussurus pasával folytatott beszélgetéséről azon alkalommal, midőn a török nagykövet a körjegyzéket felolvasta s másolatát átnyujtotta. Derby azt kérdezte Mussurustól, szándékozik-e a porta Pétervárra követet küldeni a lefegyverzés kérdésében való tárgyalásra? Mussurus erre tagadólag felelt s azt mondá, hogy kielégitő megoldást lehetségesnek nem tart, hacsak a hatalmak a jegyzőkönyv megsemmisitésébe nem egyeznek. Derby azt felelte, hogy ilyen tényállás mellett minden discussio czéltalan, s hogy nem tudja, minő rendszabályokhoz foghatna még a kormány, hogy megakadályozza a háborut, mely kikerülhetlennek mutatkozik. Mussurus azt felelte, hogy a porta nem óhajtja a háborut, de eléje teszi azt a függetlenségéről való lemondásnak.

Derby e sürgönyben kifejezett utóbbi nyilatkozatával egybehangzik a „Nord“ egy londoni távirata is, mely szerint a britt kormány a mostani körülmények közt eredménytelennek tart minden további lépést a béke fönntartására.

E nézetek helyességét megerősitik a legutóbbi napok eseményeiről érkezett hirek. Az orosz minisztertanács, mely a béke és háboru tárgyában tanácskozott, már meghozta a döntő határozatot. Mit foglal ez magában, azt következtetni lehet azon megállapodásból, mely szerint a czár f. hó 19-én Kisenewbe utazik. Gorcsakoff azon körjegyzéke, mely az orosz actiót indokolni fogja, még a czár elutazása előtt megjelenik; a hadüzenetet azonban — mint Pétervárott hiszik — majd csak Kisenewből, a czár odaérkezése után küldik el a portának.

Orosz részről már megtették azon intézkedéseket is, melyek az orosz-török diplomatiai összeköttetés megszakitására czéloznak. Nelidoff, konstantinápolyi orosz ügyviselő még nem kapott ugyan parancsot az elutazásra, de egy orosz gőzös már tegnap megérkezett a konstantinápolyi kikötőbe, hogy azon esetre, ha az orosz kormány parancsot ad az orosz követség elutazására, ezt azonnal Odeszába szállitsa, mely esetben a konstantinápolyi orosz alattvalók a német követség védelme alá fognak helyeztetni.

Abdul Kerim már elutazott Sumlába, hogy a dunai török hadsereg vezényletét átvegye.

Mint Krakkóból távirják, Orosz-Lengyelországban a kedélyek nagyon izgatottak és félni lehet komolyabb jellegü nyugtalanságoktól. Ennek

folytán az utasok és az utlevelek a határon még szigorubb vizsgálat alá vétettek. Az orosz kormánynak a nihilisták is ujból sok aggodalmat okoznak.

Egész Oroszországban fölhivások köröztetnek, melyek a népet harczra buzditják és fölszólitják, hogy a lakosság pénzt gyüjtsön és alakitson önkénytes csapatokat.

A mult évben nálunk oly nagy visszatetszést okozott hir, hogy Ausztria-Magyarország Boszniát megszállni szándékozik, most ismét fölmerült a berlini „Nat. Zettung"-ban, melynek azt Párisból sürgönyzik.

Ezeken fölül még a következő apróbb hirek méltók a megemlitésre: Konstantinápolyban, mihelyt az orosz hadüzenet megérkezett, azonnal kihirdetik az ostromállapotot. — Károly, román fejedelem e héten román területen, találkozik Miklós nagyherczeggel. — Nikita montenegrói fejedelem april 2-dikán levelet intézett a czárhoz, melyben kijelenti, hogy Montenegró a kardra bizza sorsát. Montenegró Boszniához felhivást intéz, melyben azt felszólitja a harczhoz való csatlakozásra. — A déli orosz hadsereg egyes csapatai april 13-án kezdék meg előnyomulásukat a Pruth felé. A kozák-csapatok april 16-án hagyják el állandó állomás-helyeiket. A hirt, hogy a törökök Kalafatnál már megkezdték a hidverést a Dunán át, alaptalannak jelentik ki.

A Petzval-ünnepély.

Petzval Ottó egyetemi tanár 40 éves tanári jubilaeumát folyó hó 14-én ünnepelték tanitványai és tisztelői. Délutáni fél hat órakor az egyetem nagy disztermében vette kezdetét az ünnepély. Jelen voltak a bölcsészeti tanárok közül többen; a müegyetemet Stoczek e. i. rector képviselte, ott láttuk Paulert, Szász Károlyt, Eötvös bárót sat. Jelenlegi tanitványai kivétel nélkül mind megjelentek. Orbók Mór a hálás tanitványok érzelmeit tolmácsolva, egy diszes kiállitásu adresse-t nyujtott át, mintegy 350 aláirással; az aláirottak közt volt olyan is, ki 1837-ben hallgatta az ünnepelt férfiu előadásait, s ki már nyugdijazva van mint királyi mérnök, mig nagy mestere most is oly ifju hévvel folytatja előadásait. Ezután Festetics Bennó gróf, olvasóköri elnök az olvasókör bizottságának megbizásából nyujt át egy csinos adresse-t. Erre Petzval érzékeny hangon válaszolt, elmondva, hogy ez életének legszebb napja. Az ünnepély véget érvén, az ünneplő kösönség egy része (mintegy 100-an) a Hungária disztermében gyültek össze közös estebédre. Az első pohár a királyért, mint a tudományok lelkes támogatójáért lett üritve, Orbók Mór — a rendező bizottság elnöke által. A második poharat Ratkovszky Pál, szathmári áldozár emelte tanitványai nevében Petzvalra. Nevéhez méltó költői ihlettel szólalt fel koszorus költőnk Szász Károly, éltetve az ünnepelt nagy férfiut és nagy tudóst, kinek ő 1848-ban szintén tanitványa volt; Petzval 48-ban az egyetemen előadta a hadászati mechanikát honvédek számára s Szász Károly volt a legelső, ki magát Petzval előadásaira bejegyeztette; ezen előadások azonban rövid ideig tarthattak, mert Petzval szuronyok közt távolittatott el a cathedrától. Poharat emelt még Fehér Ipoly jeles phyzicusunk Petzvalra, ki mint az esztergomi főgymn. tanári karának küldöttje vett részt az ünnepélyen, s lett pohár emelve még Eötvös báróra, Szász Károlyra, Kondorra, stb. Kerékgyártó dekán fölolvassa a hozzá érkezett 18 táviratot, s a budapesti állami főgymnásiumi tanárok üdvözlő iratát. Folytatólag Orbók olvassa a hozzá érkezett tizenkét üdvözlő táviratot, melyek egyike az ünnepeltet „a magyar ég csillagai directorának" nevezi. Ugyan ő olvassa az „erdélyi muzeum-egylet" üdvözlő levelét s Decsy Géza aradi tanárnak Petzvalhoz czimzett „üdvözlet" czimü költeményét, melyre Szász K. azt jegyzé meg, hogy igen jó, miért is nem lesz érdektelen annak közlése, a mint következik:

„Nolite . . . . !" Türjed e zajt kérünk, mig oszlik e tábor,
Hisz nem az ellenség, tenkatonáid azok.
Fegyverüket te adád, s hogy lelkesedők, a te munkád . . . .
Hódolatuk zaja az óh magyar Archimedes.
Negyvenedik tábor, melyet bölcs szellemed oktat:
„Számits is magyarom! Lelkesedés nem elég! . . ."
Szerte vagyunk. Hányan s kik, azt most im ma tudod meg,
Tiszteletünk e napon Érted imára fakad:
Áraszszon áldást az ég éltedre el annyit,
Mennyit e honnak az ég szellemed által adott,
S messze idők végén telljék be mindezen áldás,
Hogy te soká boldog s a haza is legyen az!

A kedélyes társaság 11 óra felé szétoszlott.

—k.

A hazai ipart pártoló és terjesztő egyesület

ma megalakult. A megyeház nagy termében mérsékelt számmal egybegyült tagok jelenlétében báró Simonyi Lajos nyitotta meg az alakuló közgyülését. Megnyitó beszédében kiemelvén, hogy az alakulásra alapszabályszerüleg szükséges tagszám nemcsak együtt van, hanem jóval többen is iratkoztak alá, s hogy az alapszabályok a minisztérium jóváhagyását kinyerték; ennélfogva egybehivandó volt a közgyülés a végleges megalakulás és a tisztviselőség s választmány megválasztása végett. — Ezután áttérvén a mozgalom jellemzésére, mely megszülte az egyesületet, — azt mondja, hogy az egyletnek a hazai ügyekért buzgolkodó tagjai megértvén a helyzetet, melyben hazánk anyagilag, s különösen iparunk szenved, — a bajokon társadalmi uton kivántak segiteni s ezért elhatározták, felhivni a vidéki egyleteket, társulatokat s egyeseket, hogy ez egylet létesitésére s általában a hazai ipar fejlesztésére közremüködjenek. Az eredmény mutatja, hogy nem sikertelenül. Az egylet megalakult. De az ország iparában s nemzetgazdasági életében jelentkező bajok oly nagyok, s elháritásukra, oly hatalmas eszközök szükségesnek, — hogy a pusztán társadalmi uton kifejtett tevékenység legyőzésökre nem képes. Az egylet czélja e szerint nem is lehet a baj megszüntetése, hanem csak az, hogy a szomoru helyzetet javitsa, hogy a sebet gyógyitgassa s enyhitő balzsamot öntsen reá. Szellemi közvetitő akar lenni a szükséget szenvedő ipar és a hazai fogyasztók közt. Hogy e közvetités ne legyen meddő: a tagok buzgóságától függ, mely buzgalom a helyzeten sokat lendithet, — bár az iparpártoló egyletek alakulása oly sulyos bajok létezését jelenti mindenütt, hogy a társadalmi uton kivül a kormányoknak is elkerülhetlen feladata az óvszerekről gondoskodni. — Ajánlja az egyletet a tagok buzgóságába s midőn felsorolná a napirendet, az elnökség és id. választmány megbizását leteszi a közgyülés kezeibe.

A tanácskozási rend fölött folyt némi vita után Szathmáry Károlyné irásbeli inditványt nyujt be a hazai iparosok felszólitása tárgyában előállitási képességük s iparczikkeik stb. bejelentése végett. Dr. Szabóky Adolf, Mudrony Soma, Hegedüs Sándor, br. Simonyi Lajos felszólitásai után, kik mindnyájan csak a kezdeményező lépés megtétele s az inditványnak a végrehajtást illetőleg a választmányhoz utasitása mellett nyilatkoztak, s kiemelték, hogy e tárgyban az iparegyesület kebelében is tettek már intézkedéseket — határozattá lőn, hogy az iparosokhoz a felszólitást a közgyülés nevében a választmány teszi meg.

Galgóczy Károly pénztárnok több örvendetes bejelentést tesz, u. m. bejelenti, hogy az első hazai takarékpénztár 100 forintot adott az egyletnek, miért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatik; — bejelenti, hogy Szatmáry Plathy Irma évdiján fölül 9 forintot adott, s hogy Vas megyében Leporis Lajosné kezdeményezésére a lelkes hölgyek már megalakitották az ötven tagu vidéki választmányt, mik örvendetes tudomásul szolgálnak.

Ezután megalakittatván a pénztárvizsgáló bizottmány Szontagh Pál (gömöri) Liptay Pál és Mudrony Soma urakból, a közgyülés a választásra tért át. Elnökké — titkos szavazás utján — nagy többséggel Simonyi Lajos br. választatott, ki azonban megköszönvén a bizalmat, magán helyzete és politikai teendői miatt nem fogadhatja el az elnökséget, mely annyi teendővel jár. Szintugy nyilatkozik a megválasztott elnöknő: Veres-Benitzky Hermin is, a nőképző egyletben való elfoglaltságával mentvén magát.

Miután mindakettő megmaradt szilárd elhatározása mellett, a közgyülés felkiáltás utján gróf Szapáry Gyulát választotta elnökül, elnöknőül pedig Beniczky Ödönnét.

Másod elnökül: Tarnóczy Gusztáv, II-od elnöknőül Kállay Béniné választattak meg.

A 60 tagu választmány következőleg alakittatott meg: Kerkapoly K., br. Simonyi L. Galgóczy K. Mudrony S. Rátk K. Le Gerandó, A. Kubinyi L. Steinacker Ödön, Szentrályi Mór, gr. Teleky G., Schnierer Gy., Bakay N., Streitmann I., Liptay P., Hegedüs S. Szivák I. Dr Szabóky Ad., Weisz B. F. Novelly A., gr. Nemes N. Szontag Pál (gömöri) Gyapay D. Tarczay I. Rajz A. Posner K. L. Pilisi L, Oppodi A. P. Szathmáry K. Gelléri Mór, Dobránszky P. Rudnay I.-né Szathmáry Károlyné, S. Szentpály Janka, Gönczy Pálné, gr. Szapáry Gyuláné, De Gerand Antonia, gr. Teleky Sándorné, Beniczky Ödöné, b. Laffert Antalné, Künnel Ignáczné, Marchalkó Leóné, Szathmáry Károly Pálné, Palóczy Kocz Judit, Pecháta L. Bulyovszky Lila, Kármán Lajosné, Várady Gáborné, Gönczy Sándorné, b. Bornemisza Ignáczné, b. Kemény Kálmánné, Ivády Béláné, Veres Pálné, Kállay Béniné, Damjanich Jánosné, Bánovics Kajatánné, Kellen Józsefné, Ugron Lázárné, Székely Imréné, Keméndi Nándorné, Bischitz Dezsőné.

A választmány kiegészitését üresedés esetén egy évig ez maga eszközli.

Az elnököt és elnöknőt tiszte elfoglalására egy küldöttség kéri föl.

Miután az ideiglenes választmánynak müködéseért köszönet szavaztatott, a közgyülés véget ért.

UJDONSÁGOK.

A hivatalos lapból. A m kir. pénzügyminiszter a katasteri felmérés személyzetének rendszeresitett létszámában Stampf Ferencz és Csermák János katasteri térképtárnokokat főmérnökökké, Popovics Emil temesvári pénzügyigazgatósági fogalmazógyakornokot pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

Az ügyvédi kamarákból. A budapesti ügyvédi kamara részére közhirré tétetik, miszerint Boschán Gyula, Böhm Jakab és Nagy Árpád ügyvédek a kamara lajstromában folytatólag felvétettek. Nagy Pál budapesti ügyvéd és kamarai tag az ügyvédkedésről önkéntes lemondása, Weichart Márton budapesti ügyvéd és kamarai tag Egerbe történt elköltözése, és Éder György budapesti ügyvéd és kamarai tag elhalálozása folytán, fennti lajstromból kitörültettek; utóbbi irodája részére gondnokul Jerikoglu György budapesti ügyvéd és kamarai tag neveztetett ki; továbbá, hogy Schmidt József budapesti ügyvéd és kamarai tag lakhelyét Budapestről ezen kamarai területen belül Dunavecsére tette át.

— Személyi hirek. Mazuranic horvátországi bán tegnap este Zágrábból a fővárosba érkezett. — A királyné junius hóban Ischlbe megy s a nyárnak nagyobb részét ott fogja tölteni. — Rudolf trónörökös előbb Miramárába s onnan Ischlbe megy. — A czár küldöttje, Metesevszky hg., Sándor czár fölovászmestere Albrecht üdvözletére már Bécsbe érkezett.

— Katona temetés. A főváros köreiben jól ismert, a budapesti főhadparancsnokságnál beosztva volt 51 éves f. hó 13-án elhalálozott cs. k. katonai számtanácsos, Král Venczelnek hült tetemeit tegnap d. u. 3 órakor szállitották II. kerületi lakásából katonai pompával s nagy közönség kisérete mellett a katonai sirkertbe.

— Halálozás. Lónyay Tivadár, kir. kamarás, biharmegyei földbirtokos, e hó 14-én éjjel 1 órakor Szt.-Jánoson meghalt. Tüdőgyuladásban halt meg, alig 40 éves korában. Az elhunyt unoka-testvére volt gr. Lónyay Menyhértnek.

— A magyar királyi minisztérium a fővárosi közmunkák tanácsánál a mult hó 22-én történt kisorsolás folytán megürült s a kormány kinevezésének fenntartott három tagsági állomásra: Lukács Antal magyar földhitelintézeti igazgatót, Szumrák Pál magy. kir. vasutépitészeti főmérnököt és Buzetzky Pál pénzügyminiszteri osztálytanácsost, az 1870. évi X. törvényczikk 12. §-a értelmében tagokul ujból kinevezte.

— A japáni császár nagybátyja, ki több év óta Berlinben él, megismerkedett ott az udvari körökben is igen kedvelt Tettau asszonynyal. A herczegnek szabadelvü vallási nézetei csakhamar lerontották a vallásküIönbségből származó akadályokat, s a fiatal pár eljegyzése nem rég meg is történt. A herczeg nem szándékozik hazájába visszatérni.

— Fagy. Ma éjjel a fővárosban a hévmérő fagypont alá esett. Különösen hajnal felé erős szél mellett 2—3 fok volt a hideg. A vidékről eddig alig vannak tudósitások; Kecskemét felől jövő utasok azon hirt hozták, hogy a fagy a gyümölcsök egy részét azon vidéken erősen sujtotta, a repczét pedig semmivé tette. Szegedről jelentik: „Ma reggel gyenge fagy és dér volt nálunk, mely a virágzásban álló repczének és gyümölcsnek igen ártott. Gálszécsről (Zemplén m.) sürgönyzik a „P. L."-nak: „Éjjeli 11 óra óta itt enyhe időjárás mellett tartós havazás van. Ez vigasztaló hir, mert a könnyü hó lepel hathatós védelmet nyujt a fagy ellen. — Forró Encsről (Borsod) távirják: „Ma éjjel Miskolczon és környékén erős havazás volt. Most (10 órakor reggel) szép nap süt 2 foknyi meleg mellett. Nagy-Kikindáról ellenben jelentik: Ma éjjel erős dér és szél, mely a repczének nagyon ártott. A kár nagysága még meg nem állapitható. Most (11 órakor) hideg, felhős.

— A veszprémi vándorgyülés és munkakiállitás. Szegeden, az 1876. évi országos kiállitás megnyitása után, a „szegedi-iparos-ifjusági-egylet" meghivása folytán összesereglett iparos-ifjusági egyletek küldöttei, (Kolozsvár, Debreczen, Szeged, Budapest, Kecskemét, B.-Csaba és Veszprém városokból) egy közösen tartott értekezlet alkalmával annak szükségét hangsulyozták, hogy az iparos-segédek müvelődése, esetleg segélyezése érdekében a hazai iparos-ifjusági egyletek egy értelmü eljárása bizonyos rendszert, bizonyos szervezetet állapitsanak meg. Ezen irány főbb elveit az emlitett értekezlet ugyan nagyjában kijelölte, azonban fölkérte a testvér-egyletek közül a veszprémi iparos ifjuság müvelődési körét, hogy az 1877. tavaszán Veszprémbe egy vándorgyülést hivjon egybe, melynek napirendjére mindazon tárgyak kitüzendők lesznek, a melyeknek megoldása a hazai segédek helyzetének javitása érdekében nemcsak szükségesnek, de sürgősnek is mutatkozik. Ez megkezdte az emlitett czélból az előmunkálatokat és a folyó évi május hó 20., 21. és 22. napján Veszprém városában tartandó vándorgyülésre kibocsátotta a felhivókat. A czél: A segédekből hasonos állampolgárokat nevelni, kik a kor követelményeihez képest megfelelni képesek tisztes állásuknak ugyis mint iparosok, ugyis mint a társadalom tagjai. Ugy az egyes megjelenni kivánók, mint az ipar-testületek és segéd-egyletek küldöttei kéretnek neveiket alulirott elnökhöz legkésőbb május hó 10-ik napjáig beküldeni, hogy a megjelenők számára lakásokról gondoskodva legyen. Benkő István, elnök.

A vándorgyülés, munka-kiállitás és ezzel kapcsolatos ünnepélyek sorrendje Május 19. [Szombat.] Vendégek fogadása a vasutnál és azok elhelyezése. Este mükedvelő szini előadás. 10 órakor ismerkedési estély az előadás után. Máj. 20. [Vasárnap.] Délelőtt a vendégek fogadása és elhelyezése. Délelőtt $11^{1}/_{2}$ órakor a kiállitás ünnepélyes megnyitása. Délután 6 órakor kirándulás a „Betekints" kertbe és ezzel összekötött dalestély. [Rendezi a budapesti dalkör.] Május 21. [Hétfőn.] Reggel tüzoltói diszgyakorlat Délelőtt 10 órakor a vándorgyülés megnyitása. Délben közebéd. [A „Korona" vendéglőben.] D. u. $2^{1}/_{2}$ órakor a kiállitás nagygyülése és a biráló bizottság megalakitása. Délután 4 órakor a vándorgyülés folytatása. Délután 5 órakor a polgári és honvéd lövöldében diszlövészet. Este tánczmulatság. [A „Győre"-féle kertben, kedvezőtlen idő beálltával a „Korona" nagytermében.] Május 22. [Kedd.] Birálat. Este bucsu-estély.

— A magyar athleticai club április 29-iki viadalaira, valamint a lapda-métázásra az egész nyár folyamán át a honvédelmi miniszter az Orczykertet készséggel átengedte s megigérte, hogy a club e kedvezményben jövőre is részesülhet. — Báró Edelsheim Gyulay ur mindazon egyéves önkényteseknek, kik a Magyar athleticai club tagjai s a viadalon mint versenyzők pályázni szándékoznak, ugy nem kevésbbé, a kik a nyáron tartandó távgyalogolásban részt venni, ez alkalmakra az engedélyt esetleg a szükséges szabadságidőt adatni megigérte.

— Sajtóperek. E hó 19-én Gerlai Vilmos, a „Pester Journal" szerkesztője és Spiller Hermann ellen; 26-án pedig Ugron Gábor ellen sajtóügyi tárgyalás lesz.

— Egy dortmundi gyógyszerészsegéd fájós fogaira chloroformot tett, s oly sokszor, s oly nagy mennyiségben alkalmazta ezt, hogy végre chloroform-mérgezés következtében belehalt.

— Párisban az 1876-ik évben 31.607 egyént fogott el a rendőrség, ezek közül 18 ezret lopás miatt.

— Széngőz általi haláleset. Dr. Schwarzer főv. gyógyintézetében két nőcselédnek tegnapelőtt egy ujonan meszelt szobában kellett hálni, miért is, hogy az hamarább kiszáradjon, azok egy üszökkel telt üstöt hoztak s helyezték a szoba közepére, és miután abba még előbb nem kis mennyiségü kőszenet dobtak, lefeküdtek. Midőn az esetre a házbeliek a szobából kiszivárgó füst által figyelmessé lettek s az ajtót kinyitották, a cselédek egyike, a 40 éves özvegy Plavesán Zsófia már megvolt halva, mig társnőjét egy fiatal leányt csakis Dr. Schwarzer fáradozásának sikerült nagy nehezen eszméletre hozni, és igy a haláltól megmenteni.

— Ongyilkosság. Brünner Lajos egy 40 éves szegény zsidó tegnap a rácz-fürdőben, fürdés közben mérget vett s ott rövid idő mulva el is halt; tettének oka ismeretlen.

— Eltünt. Strohmayer Rezső bécsi szül. 18 éves, közép termetü csinos, piros arczu fiatal ember f. hó 10. üzleti dolgokban 150 frtnyi öszszeggel Bécsből gőzhajón ide utazott, de azóta nyom nélkül eltünt s azon gyanu forog fön, hogy a fiatal embert valamely szerencsétlenség érte.

— Elgázoltatott f. hó 11-én esti 7—8 óra közt a közuti vaspálya egyik kocsija által saját vigyázatlansága folytán Buda-Ujlakon lakó Brandl Erzsébet két kis gyermekével együtt, de oly szerencsésen, hogy az ijedségen kivül, melynek folytán a gyermekek egyike megbetegegett, egyébb bajok nem történt.

— Egy nő ki a ludzsirt szereti. Tegnap fogta be az ó-budai rendőrség vörösvári illetőségü Cziegler Teréziát, ki a napokban Stern Lipót ó-budai lakos lakásából egy nagy fazék ludzsirt lopott el. Ez eset csak annyiból érdemel emlitést, a mennyiben az illető egészen hasonló lopásért már többször volt megbüntetve s illetőségi helyére toloncozva, de onnét mindig visszatér mesterségét folytatandó. Nagyon kell szeretnie a ludzsirt!

— Ez már azután állapot! Kunthra Jánost mintegy 20—25 éves munkást tegnap este egy bérkocsi elgázolt, s megsérülve vitték őt azután a Rókuskórházba, de oly részeg volt, hogy fel sem ébredt s tegnap estétől mostanig (d. e. 10 óra) ott folytonosan alszik.

— Tegnap délelőtt a ráczfürdőben Brenner L. nevü uri ember a kádfürdőben ülve halva találtatott. A kád mellett egy kis üveg volt, melyben kevés folyadék is találtatott, mi azon gyanura mutat, hogy Brenner gyors hatásu méreggel végezte ki magát. A folyadék meg fog vizsgáltatni. A hulla kórházba szállitatott.

— Egy látogatás a temesvári dohány-gyárban. Jelenleg ott 1600—1700 leány nőimunkás dolgozik; azonkivül 20 szivarkészitő gép, 7 darab dohányvágó és 50 darab szivarkakészitő gép; több csomagoló gép. A lefolyt héten 328.000 darab szivarka lett készitve. E tárgyra legközelebb bővebben visszatérünk.

— Dühöngő. A liliom-utcza 43. sz. ház tulajdonosa Nitsch Antal tegnap este 8 órakor annyira dühöngeni kezdett, miként egy rendőr kényszerülve volt azt megfigyelés végett a Rókuskórházba szállitani.

— Rendőri hir. Szumrák Frigyes 40 éves üvegkereskedő ma reggel 7 órakor az „Európa" szálloda egyik boltjában levő kereskedésében zsebkésével öngyilkossági szándékból balkarján ereit fölvágta s sulyosan megsebesitve lakására vitetett. — Szumrák a ferencz-józsefvárosi takarékpénztár féle pörben szintén mint vádlott áll, melynek tárgyalása ma kezdődött s csakugyan nem valószinütlen, hogy ezen pör nyomása általi zavart kedélyhangulat volt irányadó kétségbeesett tettére. — Ziegler Anna széki szül. 32 éves ó-budai bérkocsis neje, ki már több idő óta gyakorta elmebetegségben szenved — tegnap délután 5 órakor valószinüleg ily betegségi roham közt a Dunába ugrott, de élve kihuzatott s férje lakására szállitatott.

Sajtóhiba. Az „Egyetértés" tegnapi számában a Tisza Kálmán czimü czikknek egy hosszabb passusa hibás helyre jutott. A minek a czikk kezdetét kell képeznie, kezdve onnét: „Két feladatot vállalt egymásután" egész odáig: „hazatér a szinleges paritás találmányával" — a czikk közepén egész eltérő fejtegetések közé lett ékelve. Ép oly értelemzavaró sajtóhiba, hogy e helyett: „ellehet-e a nemzet minden bizalom nélkül magába vagy vezéreibe" ez van szedve: magába nagy vezéreibe. — Lapunk tegnapelőtti tárczájában szintén történt egy értelemzavaró sajtóhiba, midőn parazit (élődő) mágnás helyett paraszt mágnás szedetett.

Rövid hirek. Bem szobra nemsokára elkészül; a bizottság most dolgozik a pályázati szabályokon. — Stockholmban a kir. operaházban egy balettánczosnő ruhája meggyuladván, a tánczosnő életét vesztette. — Tegnap a bécsi második lóversenynek nem kedvezett az idő. — A tud. és müegyetemi olvasó-kör tegnap d. e. 10 órakor tartotta Deák-ünnepélyét. — Egy franczia apácza egyik tanitványának tüzes serpenyőt lapitott az arczához azért, mert ez egy kis barátnőjét megcsókolta. Mult hóban Budapesten 1189 gyermek született és 1138 egyén halt meg. — A nemzeti muzeumot a mult hóban 18631 személy látogatta meg. — Az állatkert az utóbbi időkben több érdekes ajándékot kapott. — Tegnap helyezték örök nyugalomra 57 éves korában Krizovszky Jánost, a fővárosi tantestületek egyik érdemes tagját. — Deák Ferencz szobrára begyült eddig 85.376 frt 32 krnyi összeg s pár száz forint érczben és értékpapirokban.

Szinház, müvészet.

A Feleki-jubilaeum.

A nemzeti szinházat legválogatottabb közönség foglalta el, zsufolásig megtöltve a szintért minden helyén. Müvészünk jubilaeumának estéjén a közönség kegyelete inposánsan nyilvánult, bár ez est egyébiránt már csak folytatása a nap megható mozzanatainak. Ma már délelőtt megkezdődtek a müvész lakásán az ünnepélyes üdvözletek. Megjelent nála a szabadkőmüvesek, az irók és müvészek, a nemzeti szinház és a szinképezdei növendékek küldöttsége, az elsők nevében Than, Telepy, Erődy és Paulay, kinek meleg szavakban mondott beszédét Feleky és családja mély megilletődéssel, részben könyezve hallgaták. Az irók és müvészek köre nevében Hatala Péter fejezte ki szerencsekivánatait; a szinház részéről pedig Bercsényi üdvözölte, „nem a müvészt — ugymond — hanem az embert, a férfias barátot." A szini képezde növendékei heten voltak ott. Üdvözlő szavaikra (Dombay III. é. növ. beszédére) azt válaszolta, hogy hasonló sorsot kiván nekik, hogy egykor ők is megülhessék negyedszázados jubilaeumaikat a nemzeti szinpadon. — Mostanában érkezett meg Simonffy debreczeni polgármester nejének ajándéka is, mely a mily meglepő az eszmében ép oly kellemes és megható emlék-tárgy a régi szép „mult"-ra nézve; t. i. egy diszkötésü könyvalak „25 év előtt" czimmel, mely gondos sorrendbe rakva magában foglalja mindazon darabok szinlapját, a melyekben Feleky 50-ben, 51-ben és 52-ben fellépett.

A délután folyamában tisztelgett a jubilálónál az $184^{8}/_{9}$-iki honvédek menházának ötös bizottsága, s ugyancsak a honvéd rokkantak küldöttsége, s a theologiai egyetemi fakultás növendékeinek egy része.

Este az előadás előtt oly néptömeg tolongott a szinházi épület előtt, hogy a pénztárnok — kinek rendelkezésére különben már tegnap este óta csakis nehány számozatlan hely állott — nem volt képes a foyer-n keresztül a pénztárhoz jutni mindaddig, a mig a folyosókat az ott álló rendőrök nagy ügygyel-bajjal ki nem üritették. A tolongás öt óra után kezdődött s hét órán tul tartott, akkor sem oszolva a künn rekedt közönség, mikor már az előadás rég kezdetét vette.

Mig a szintéren a közönség helyezkedett; benn a függöny mögött kezdetét vette az ünnepély. Ehhez illő szinezete volt a szinpadnak. A falak között jelen volt a nemzeti szinház összes személyzete s a helybeli és vidéki küldöttségek tagjai. A szinházhoz tartozó összes kisegitő és szolgaszemélyzet magyar diszruhában sürgött-forgott. Feleki öltöző szobája maga elég hiven kifejezte az ünnepély magasztosságát és a megható kegyelet azon óriási fokát, melyet a müvész iránt környezőinek egy része gyöngéd figyelemmel külsőleg is tanusitni akart ezen alkalomból. A diszitő sze-

mélyzet fehér, ne
négyszögü papilap
elfedték, diszesen
melyekben a müv
alatt az ő szerep
övezték homlokát
Félhét körül
szinház személyze
szinpadon csopor
mikor Ribáry ta
„a szinmüvészet
mányozott Ferencz-
után Ribáry a re
adta, (e kitüntetés
terén" szerzett érd
az elismerést, —
dült a „Rákóczy"
résztvett a nemzeti
A lelkesitő n
velték az ünnepély
addig tapsolt reá, a
Ennek végezt
pélyesebb pillanat .
Felgördült a f
szabad tért jelzett,
képével, félkörben á
kat tartó nőkkel,
Középen Szigligeti
térben egymás m
peltnek a szinház r
átnyujtandók. Ezek
Henrik, a drámai és
zenekar személyzete
ezüst, nagy névje
ján a ruhatári szemé
tárnok, kezében egy
babérkoszoruval, s a
leggel, melyen, min
nos fölirat volt olvas
személyzet élén a föd
koszoruval, s abban e
benne ezüst tollal.
Pár pillanatnyi
szerü fekete magyar
kapott érdemrenddel
szonyok vezették be a
Szivből fakadó
tapsvihar fogadta őt,
dott szóhoz jutni. Mi
Szigligeti a nemzeti
vében röviden tolmá
lehetős folyékonysággal
méltatva a jubiláló érd
buzgalmával és ügysz
nemzeti szinháznál sz
a fentebb érintett emlé
rény külső jelvényeit.
Erre a körülvevők
melyeket Feleky kilépé
szinpadra, s azokat a müv
rülálló nők egyenként sz
a szinház részéről Prielle
közepén ibolyával), Le
Maleczky-pár (gyönyörü
bérkoszorut,) a szinházi
stb. Ehhez járult: a fő
józsefvárosi társaskörne
szebbnél-szebb koszoruja
Ezután vette kez
küldöttek emlék-átnyujtá
jöve: először a budapesti n
Bandi, Békesy Irma
át egy szerényke koszo
veterán, maga külön
szorut; személyesen
Sztrogoffban kellett ját
összes vidéki szinészet ne
igazgató nyujtotta át rövid
Mögötte állottak a különfé
kolozsvári, debreczeni, a
egyik legszebbike s leg
pelt részére nyujtott tá
ezüst lant, koszoruval kö
talpon. — Harmadsorban k
vendékei, kiknek nevében G
egy csinos ezüst babérkoszo
diszitve. — A koszoru kék
ezüsttel himzett F. M. be
lia és Kövessy Sa
szitették. — Majd a legme
pillanat következett. A mü
Székelyudvarhelymegye és
Lajos tisztviselő kisérő
örömmel — ugymond —
fitársa és iskolatársa v
albumot nyujtottak át, mel
szinhelyéről küldték el ar
lői. Az album igen disze
szoruval, közepén F. M. di
Nagy Lajos szivből
Feleky személyéből kicsordult
a jelenet s a közönség kö
gást, mig a szinpadon levő
tén sokan könyeztek.

AZ „EGYETÉRTÉS" TÁRCZÁJA.

— április 16

A nemzeti szinház ünnepet ült. A nemzeti szinházban a fővárosi közönség, és a fővárosi közönség mellett az egész magyar nemzet, a mely ez alkalomból bizonyára hálás kegyelettel emlékezik meg a szinmüvészet, az irodalom, a társadalom és a közélet csaknem minden nemesb ágának azon hivatott apostola érdemeiről, ki sok hosszu évtizeden keresztül nehéz küzdelemmel, fáradtsággal és türelemmel; de épen annyi sikerrel is ápolta legdrágább kincsünk: nemzeti közszellemünk szent ügyét. Az ő szenvedéseinél és áldozatainál csak az ihlettség ama foka volt nagyobb, melyet a jóságos muzsa keblébe lehelt, mikor először megcsókolta őt. Csupán ezzel az ihlettséggel győzhette meg a tövises pálya félelmét, ez oldathatta meg vele nagy feladatának eddig elért óriási részét; s ennek hamisitatlan sugarai árasztották el ezerszer is látott arczát ma még szebben és még meghatóbban, mint máskor, mikor mosolyunkat csalta ki ő, ki szemeinkből annyiszor fakasztott könyeket . . .

Feleky Miklós mai jubilaeuma egyike volt a legszivből-fakadóbb rokonszenvi tüntetéseknek. A multat illette az, melynek emléke egyedüli erkölcsi jutalomként zárul a jubileált szivébe, ámde a jövőnek is szólt, mely még, kétségkivül, hosszu idő tartamával ragyog előtte. Feleki Miklós se lélekben, se testben nem tartozik azok közé, kiknél a 25 éves jubilaeum mindenekfölött a mulandóság külső jeleit képviselné; és a taps, az éljen rengő chórusa bizony nem az utolsó búcsuszó volt a közönségtől a veteránhoz, hanem inkább az elismerés külső jele a multért, és a remény kifejezése a jövőre; nem végső istenhozzád az elmult dicsőség után, hanem inkább zálog arra, a mi még ezentul fog következni.

Nagyságok emlegetésénél, kikkel naponta foglalkozik a sajtó, ugy az egyesek és körök: ritkán szokott hallatszani a kérdés: hogy kiből, miből lettek tulajdonkép nagyokká; honnan szakadtak és hogyan éltek, a mig nevök összeforrt a napi politikai, társadalmi vagy müvészeti eseményekkel?! Bizonyos alkalmakra van szükség, hogy a kérdés megfejtésének mintegy szüksége merüljön föl. Addig nevök — sokszor — olyan közös tárgy, a melyen mindenkinek joga van simitni vagy rugni egyet, a nélkül, hogy tudná: a keserü küzdelmek minő pházisain keresztül kellett hatolnia ama név tulajdonosának, a mig e név a nyilvánosság hol égig magasztaló, hol törpitő rostájára feljutott.

Pedig a mi ő reájok vonatkozik, az mind tanulságos és érdekes. Minden apró részlet életsorukból, életmódjukból, jellemzésökből egy-egy háladatos théma a toll és nyelv számára. S mi is ily háladatos thémát vélünk felvenni, mikor a következőkben reprodukáljuk a 25 éves jubilaeum alkalmából Feleky Miklósnak életrajzát.

Feleky Miklós székely származás. N.-Galambfalván, Udvarhelyszéken született 1818. deczember 18-án, ret. szülőktől. Atyja, Feleky András, lelkész volt; anyja, Petre Borbála, hü példányképe a jólelkü, nemesszivü magyar ref. lelkésznőknek és — anyáknak.

A kis Miklós eleven eszü gyerek volt, s ereiben meg annyi fiatal tüz lángolt, hogy első iskolás éveinek sikere ilyen pezsgő vér mellett méltán bámulat tárgya lehetett a rokonság körében.

Kilencz éves koráig koptatta a padozatot és vágta az egyszeregyet mint más. Semmise történt, mi gyermek kedélyére különösebb irányt szabott volna, mindaddig, mig az első szinielőadást meglátta, a melytől való kezdve medret kapott a kis Miklós gyermekvágyainak forrása, és e látomány tökéletesen határozó esetet képezett teljes életére. — Nem lett volna többé földi hatalom, a mely a kapott irányból elterelte volna őt.

Történt, hogy egyszer a reggeli próba alatt a szinpad alá rejtőzött s délelőtt 10 órától ott maradt elbujva este hatig, csakhogy az estére hirdetett „Báthori Máriát" megláthassa. De fájdalom! a teremseprő észrevette a kis kuporgót és kegyetlenül kikergette onnan. Ott pityergett a paradicsomból kiüldözött kis Ádám, mig végre egy jószivü öreg ur kifizette érte a 15 sájn krajczárt s bevitte magával a boldoggá tett fiut. Hej de tetszett is neki a darab! Ugy a lelkébe vésődött minden jelenete, hogy másnap iskolatársainak az egész „komédiát" eljátszotta, akkorákat ágálva jobbra-balra, hogy csakugy rengett öklétől kis pajtásainak bordája. Azóta éjjel-nappal a szinészetről álmodozott, mig végre 1838-ban, szüleinek elég szomoruságára — csakugyan beállt szinésznek, Szigetváry László társulatához.

Először Csikszeredán lépett fel, Kisfaludy Károlynak „Ilka, vagy Nándorfehérvár bevétele" czimü szinmüvében. Ettől kezdve fel volt avatva „müvésznek", s a mivel ez a dicső pálya kezdődött: koplalt sokat, sanyargott még többet; a legnagyobb baja volt azonban, hogy a társulatnál, melynél ő „müködött", csak két nőtag létezett, s ha ezek közül az egyik megbetegedett, a Miklós gazdát kapták elő és őt bujtatták szoknyába, — női szerepeket kellett játszania, pedig már a bajusza is ütögetett, igaz, inkább befelé. — Igy „Báthory Máriá"-ban játszta Buzilka királynét, (a mire de nem gondolt volna, mikor a szinpad alatt kuporgott, és másnap hősen szavalta a darabot az iskolában!); aztán a „Keresztes vitézek"-ben adta Coelesztina apácza fejedelemasszonyt, az „Arany időben" pedig a vén halásznét stb. Tehát királynét, apáczát és tázsártos vén halásznét, mind egyformán, jól.

1841-ben Pálfy Elek nagyobb társulatához szerződött, s azzal a következő évben Bukarestbe utazott. Akkoriban ott a magyar vándorszinészek négyféle nyelven is játszottak. Utoljára 1844-ben ő maga vette át a társaság igazgatását, és 1845-ben M.-Szigeten megnősült, elvevén a társulat 16 éves szende szinésznőjét, kitől azonban később elvált. Maradt tőle egy fia: József, foktői református lelkész.

Pesten a nemzeti szinházban 1846-ban lépett fel először mint vendég; azután gróf Ráday Gedeon megbizásából a budai mükedvelő társulat előadásait igazgatta mintegy két hónapig. Majd távozván Pestről, társulatával Debreczenben, Kolozsvárott, N.-Váradon, Aradon, Temesvárott és Torontálban müködött.

Következett aztán 1848. E mindenkire emlékezetes évben Feleky Miklós pályája is, mint annyi másé, megszakadt. Honvéd lett. Közharczosnak állt be s csakhamar hadnagy lett belőle.

Ekkor történt az az érdekes eset, hogy Bém egyszer berendelte Felekyt Kolozsvárra. — „Holnapra előadást kell hirdetni a szinházban," mondja neki a kis szürke generális. Feleky pedig hiába szabadkozott, hiába mondta, hogy ő honvéd, hogy a társai is mind honvédek, egyik itt, másik ott, isten tudja: hol vannak. — „Mindegy — szólt kurtán a tábornok — holnap kihirdeti az előadást és reggel kilencz órakor én is ott leszek a próbán." — A szegény müvész-hadnagy, vagy hadnagy-müvész, mit tehetett, vállat vont és kihirdette az előadást, reménytelenül, s reggel aztán maga is bekukkantott — csakugy találomra — a szinházhoz. Ott pedig valóban csaknem teljes számban együtt találta társulatának tagjait. Katona pontossággal jelentek meg, honvédegyenruhában. És játszaniok kellett, játszottak is vagy hat hétig, hanem honvéd létökre bizony keservesen esett nézniök „tétlenül" a harczokat s kín volt ez idő alatt lelkükön a szent müvészet. — Csakhamar el is mentek a hadsereghez mindnyájan és közharczosok lettek megint.

Csányi László erdélyi kormánybiztos ez idő tájt beküldte Felekyt Udvarhelyszékre zászlóaljalakitás végett. Négy hét alatt alakitott két zászlóaljat. Két testvérét is elvitte, s megható jelenet volt az, mikor agg atyja sirva kérte őt arra, hogy ha már a gyermekeit elviszi, — hát vigye el őt magát is a harczba. Az öreget Miklós csak nagynehezen tudta otthonmaradásra birni. Nem tudott az beletörődni. A három testvér együtt ment N.-Szebenbe s itt nevezte ki Bem Feleky Miklóst főhadnagynak.

A havasi hadjárat alkalmával Feleky mint százados egy zászlóaljat vezényelt. Ez volt a havasi seregnek előőrse. — Egyszer, történt, parancsot kapott Kis-Bánya bevételére, mig az oláh lázadók főfészke volt. Trangus alezredes egy üteg röppentyüvel jött segélyére, hanem csak egy dombtetőről nézte, mint üzi ki Feleky a helységből a határőrsökkel erősitett oláh sereget. S ime csupán egyik harczosa sebesült meg, egyéb baj se történt, 36 foglyot pedig szerencsésen elejtettek. Ekkor irta róla a „Honvéd", hogy Feleky megmutatta, hogy „nemcsak Thaliának lelkes papja, de Marsnak is vitéz fia".

Mikor a szabadságharcznak gyász napjai még gyászosabb napok váltották fel, Feleky menekültekből társulatot szervezett. E társulat tagjainak pedig mind egyforma fizetése volt, a mi páratlan a szinészet történetében s megható bizonyitéka azon idők testvéries szellemének.

Később Debreczenben, majd N.-Váradon müködött; 1851-ben ismét Pesten lépett fel; mignem a nevezetesebb német müvészek tanulmányozása végett Bécsbe ment, s végre a fővárosba térve vissza, 1852 évi april havában nyolcz, nagy tetszéssel fogadott fellépése után a nemzeti szinháznak tagja lett s azóta folytonosan itt müködik. — Ennek a napnak 25 éves jubileumát ünnepeltük meg ma.

A nemzeti szinház müvészi erők tekintetében akkor élte virágsorát. Együtt voltak ott és müködtek akkor: Megyery, Szentpétery, Bartha, Fáncsi, az öreg Szerdahelyi, Lendvay, Egressy Lászy és más jelesek, a kik között azonban Feleky is becsülettel megállott, sőt állást vivott ki magának, s a veteránok őt mint a jövő reményét tekintették. S valóban, Feleky hamar emelkedett és évek óta egyik elsőrendü oszlopa ez intézetnek.

Minthogy első szerződtetésekor mindegyik szerepkör el volt látva régibb tehetségekkel, Feleky tulajdonkép nem választhatott magának szakot, hanem játszott mindent, a mint jött, s ezáltal ritka sokoldaluságra tett szert. Ime jobb szerepeinek sorjegyzéke, melyekben a szini alkotás legkülönfélébb nemeit mutatta be: Játsza Clavigot, Edgart „Lear," Maurice-ot „St. tropezi urnő," Paul Jonest, Sir Patrickot „Fehérek," Gibbont „Angolosan," Marecat „Jó barátok," „Könyves Kálmánt," „Montjoyet," „Peturt" (Bánk-Bán), Muorsoffot (Völgy liliomа), Marteaut (Idegesek), IV. Lászlót, Tjäldét (Csőd), Bolinbrockot (Egy pohár viz), Cobridge-ot (Felolvasó nő), Antoniot (Julius Caesar), Clarksont (Idegen nő), Sirchyt (Párbaj), Nyársai Bélát (Fény árnyai), Lajtost (Strike), Bertók (Lelencz), Szirtfoki (Nőuralom), Esztárit (Nagy apó) stb.

Van pedig ebben a rovatban hős, szerelmes, szalonhős, apa, bonvivant, finom és burleszk komikus; ebbe a keretbe vág a tragédia és a finom franczia társalgási vigjáték s a népszinmü. Feleky különösen kitünően alakitja a szigoru, becsületes jellemeket s a tőzsgyökeres magyar alakokat. De különben azon müvészek közé tartozik, a kiket tehetségök bámulatosan sokoldalu tevékenységre képesit.

Feleky Miklós 1857-b
földön; bejárta Németország
városait s hosszabb időt
donban.
1858-ban kelt egybe
jelenleg is elsőrangu müvész
rával, ki szintén kedvencz
szinház közönségének és büs
Azonfelül a társadalmi téren
körében, tevékenyen müködik
Épen igy Feleky Mikló
kenységéről tanuskodik az
egyik legelfoglaltabb játszó
dező, forditó, drámabiráló
több eredeti darabot s fordito
nemcsak a szinpadon, hanem
munkásabb férfi ő. 1860 óta
viselőtestületnek, jegyzője mo
nyezéséből alakult szinházi ta
nőke az irók és müvészek t
48-iki honvédek menháza ötö
székely mivelődési egylet vála
A magán életben Feleky
ber, mint a szinpadon. Egyen
csületességeért szeretet és biza
hogy kellemes társalgó és jó
ben kedves vendég. — Pál
sem lelkét sem testét, ma is
szetnek és családjának. Anna
boldogitására. Nője három
kozta meg, azokat együttes go
nevelik, szigoruan házias, cs
tatva.
És mert a sors ily erőb
25 éves jubilaeumát: mondjuk,
vihar nem az utolsó szó volt a
teránhoz, hanem csupán az ali
multért, mindenekfölött pedig
zése a jövőre; zálog arra, a
nyerni fogunk tőle . . .
Bizonyára meg fogja Fel
désének 50 éves évfordulóját.
már hátra. S akkor ép oly tisz
lyebb megilletődéssel fogja őt
mint most; olyan ünnepel a me
meghatóbb — csak 75 éves jub
Vajh érje meg egészségben

mélyzet fehér, nemzeti szinnel szegélyzett nagy négyszögü papilapokra, melyek a falat köröskörül elfedték, diszesen fölirta azon darabok czimét, melyekben a müvész fellépett, s a darabok czime alatt az ő szerepét. Mintegy jelképes glóriával övezték homlokát körül.

Félhét körül a függöny mögött a nemzeti szinház személyzete s a benn levő tisztelgők a szinpadon csoportosultak, várva azon pillanatot, mikor Ribáry tanácsos a király által Felekynek „a szinmüvészet terén szerzett érdemeiért“ adományozott Ferencz-József lovagrendet átadja. Smiután Ribáry a rendet hosszasb beszéd után átadta, (e kitüntetés az első eset a „szinmüvészet terén“ szerzett érdemekért) s Feleky megköszönte az elismerést, — csakhamar hatalmasan megzendült a „Rákóczy“ induló, melynek előadásában résztvett a nemzeti szinház összes zenekara.

A lelkesitő nemzeti induló hangjai még növelték az ünnepélyes hangulatot, s a közönség addig tapsolt reá, a mig a zenekar megujrázta.

Ennek végeztével következett be a legünnepélyesebb pillanat . . .

Felgördült a függöny. — A szinpadon, mely szabad tért jelzett, háttérben a budai várlak festői képével, félkörben állott, az első sorban koszorukat tartó nőkkel, a szinház összes személyzete. Középen Szigligeti Ede, mögötte a háttérben egymás mellett azok, a kik az ünnepeltnek a szinház részéről emléktárgyakat voltak átnyujtandók. Ezek között középen Maleczky Henrik, a drámai és operai tagok, s az ének- és zenekar személyzete által készittetett gyönyörü öntött ezüst, nagy névjegytartóval. Ennek jobbján a ruhatári személyzet részéről Gábos főruhatárnok, kezében egy szép, párnára helyezett óriási babérkoszoruval, s annak közepén egy ezüst serleggel, melyen, mint a koszoru szalagjain, azonos fölirat volt olvasható. Balján állott a diszitő személyzet élén a födiszitő, kezében szintén babérkoszoruval, s abban elhelyezett ezüst téntatartóval, benne ezüst tollal.

Pár pillanatnyi mély csend után balról egyszerü fekete magyar öltözetben, mellén az ujon kapott érdemrenddel Tannerné és Lendvayné asszonyok vezették be az ünnepeltet.

Szivből fakadó éljen s szünni nem akaró tapsvihar fogadta őt, Szigligeti perczekig nem tudott szóhoz jutni. Mikor végre beállott a csend, Szigligeti a nemzeti szinház személyzetének nevében röviden tolmácsolta érzelmeit, és méglehetős folyékonysággal elolvasta üdvkivánatait, méltatva a jubiláló érdemeit, miket tehetségével, buzgalmával és ügyszeretetével 25 év alatt a nemzeti szinháznál szerzett: — végül felajánlotta a fentebb érintett emlékeket, mint elismerésök szerény külső jelvényeit.

Erre a körüllevők fölszedték azon koszorukat, melyeket Feleky kilépésekor a nézőtérről dobtak a szinpadra, s azokat a müvész lábai elé helyezve, a körülálló nők egyenként szintén letették koszoruikat; a szinház részéről Prielle Kornélia, Helvey L. (kosz. közepén ibolyával), Lendvayné (kosz. élővirágból), a Maleczky-pár (gyönyörü, nagy, széles szalagu babérkoszorut,) a szinházi igazgatóság koszoruját stb. Ehhez járult: a fővárosi iparosok körének, a józsefvárosi társaskörnek és számos egyeseknek szebbnél-szebb koszoruja.

Ezután vette kezdetét a helybeli és vidéki küldöttek emlék-átnyujtása. A szinpadon jobbfelől jöve: először a budapesti népszinház részéről Szabó Bandi, Békesy Irma kisasszonynyal nyujtottak át egy szerényke koszorut. (Vasváry, e lelkes veterán, maga külön küldött egy szép koszorut; személyesen nem adhatta át; mert Sztrogoffban kellett játszania.) — Azután az összes vidéki szinészet nevében Gerőfy Andor vidéki igazgató nyujtotta át rövid beszéd kiséretében emlékét. Mögötte állottak a különféle vidéki társulatok (kassai, kolozsvári, debreczeni, aradi) képviselői. Ez emlék egyik legszebbike s legértékesebbje volt az ünnepelt részére nyujtott tárgyaknak. Szép, nehéz ezüst lant, koszoruval környezve, s nehéz, széles talpon. — Harmadsorban következtek a képezde növendékei, kiknek nevében Gyenes László adott át egy csinos ezüst babérkoszorut, aranyozott bogyókkal diszitve. — A koszoru kék selyem párnáját, közepén ezüsttel himzett F. M. betükkel, Márkus Emilia és Kövessy Sarolta kisasszonyok készitették. — Majd a legmeghatóbb, legérzékenyebb pillanat következett. A müvész szülőföldjének Székelyudvarhelymegye és város küldöttei, Nagy Lajos tisztviselő kisérő beszéde mellett, kettős örömmel — ugymond — mert a müvész honfitársa és iskolatársa volt, egy nagy diszes albumot nyujtottak át, melyben Feleky születésének szinhelyéről küldték el arczképeiket ottani tisztelői. Az album igen diszes mü, táblázatán ezüst koszoruval, közepén F. M. diszes monogrammal.

Nagy Lajos szivből fakadó beszéde alatt Feleky szeméből kicsordult a köny. Megható volt a jelenet s a közönség között is hallottunk zokogást, mig a szinpadon levők érzékenyebbjei szintén sokan könyeztek.

Feleky Miklós 1857-ben körutat tett a külföldön; bejárta Németország minden nevezetesebb városait s hosszabb időt töltött Párisban, Londonban.

1858-ban kelt egybe a nemzeti szinháznak jelenleg is elsőrangu művésznőjével, Munkácsi Flórával, ki szintén kedvencze a magyar nemzeti szinház közönségének és büszkesége az intézetnek. Azonfelül a társadalmi téren is, jótékony intézetek körében, tevékenyen müködik.

Épen igy Feleky Miklós is, kinek ritka tevékenységéről tanuskodik az, hogy a mellett, hogy egyik legelfoglaltabb játszó szinész, egyuttal rendező, forditó, drámabiráló bizottsági tag is. Irt több eredeti darabot s forditott vagy 60-at. Aztán nemcsak a szinpadon, hanem azon kivül is a legmunkásabb férfi ő. 1860 óta tagja a fővárosi képviselőtestületnek, jegyzője most is az ő kezdeményezéséből alakult szinházi takarék-egyletnek, alelnöke az irók és müvészek társulatának s tagja a 48-iki honvédek menháza ötös bizottságának és a székely mivelődési egylet választmányának stb.

A magán életben Feleky ép oly kedvelt ember, mint a szinpadon. Egyenes jellemeért s becsületességeért szeretet és bizalom környezi. Minthogy kellemes társalgó és jó előadó, minden körben kedves vendég. — Pályája nem törte meg sem lelkét sem testét, ma is ép erővel él a müvészetnek és családjának. Annak emelésére, ennek boldogitására. Nője három gyermekkel ajándékozta meg, azokat együttes gonddal és szeretettel nevelik, szigoruan házias, családias életet folytatva.

És mert a sors ily erőben engedte megérni 25 éves jubilaeumát: mondjuk, az elrengett tapsvihar nem az utolsó szó volt a közönségtől a veteránhoz, hanem csupán az alismerés némi jele a multért, mindenekfölött pedig a remény kifejezése a jövőre; zálog arra, a mit még ezentul nyerni fogunk tőle . . .

Bizonyára meg fogja Feleky érni szinészkedésének 50 éves évfordulóját. Csak 11 éve van már hátra. S akkor ép oly tisztelettel és még mélyebb megilletődéssel fogja őt a nemzet üdvözölni mint most; olyan ünnepel a melynél fényesebb és meghatóbb — csak 75 éves jubilaeuma leend! . .

Vajh érje meg egészségben azt is!

Végül a jubiláló budapesti tisztelőinek nevében Várady Antal nyujtott át egy ezüst koszorut, kettős fedelü tálczán, a mely felnyitáskor ezüst tükrött mutat. E koszoru három szalagján három különféle felirás volt; egyik „Az 1848/9-iki honvédnek;“ a másik: „Az ünnepelt müvésznek;“ a harmadik: „A honpolgárnak.“

Ennek végeztével a függöny legördült, s mikor a viharos tapsok között ujból felvonták, Feleky egyenként külön-külön megköszönte a kegyeletes emlékeket. Meghatottságában azok egy részéről meg is feledkezett, a miért aztán a függöny mögött kért előlopózó könyei mellett (megkapott) bocsánatot. — A szülőföldjéről jött küldötteknek is röviden; de meghatón felelt. „E tényben — mondá — mintegy megczáfolva látom azon közmondást, hogy egy próféta se kedves saját hazájában. — Ha az én sikereimnek egy reménysugára odavetődött kedves szülőföldemre, én meg vagyok jutalmazva.“

Ezzel az ünnepély a közönségre nézve véget ért. — A falak mögött azonban még ezután a szabadkőmüvesek nyujtottak át egy nagy ezüst serleget, fedővel, mely tetején egy repülő sast jelképezett, csőrében koszoruval. „Ha nem repülhetek is versenyt a sasokkal — mondà Feleky válaszában — de kakuk-fiók nem leszek, s mindig együtt fogok velök a czél fölé törekedni.“

Nagyszerü látványt nyujtott a müvész szobája, mikor a sok emléket elhelyezték benne.

Megjegyezzük, hogy az ünnepély rendezését egészben véve Nagy Imre vezette. — Az előadás kezdetén többféle üdvözlő vers hullott a közönségre. — S inpozans mozzanat volt, mikor Feleky a közönség felé fordulva köszönetet mondott ennek mire a taps alig akart véget érni.

* * *

Ez estén a „Nőuralom“ volt szinen. Szirtfoki szerepe egyike Feleky legjobb alakitásainak. Felekyné asszonynak szintén kitünő szerepe van benne; s ma az ünnepély hatása alatt megtestesült vizióként folyt le a kitünő előadás, melyben a Feleky páron kivül Náday valódi remekléssel, és Halmi is kitünően; valamint Helvey kisasszony is dicsérettel játszotta szerepét.

Az előadást egyebek között Koburg herczeg és neje, továbbá Türr páholyában Salvini is végig nézte, ki a tábornok magyarázatai segedelmével igen jól mulatott, s — positive mondhatjuk — a legkedvezőbben nyilatkozott a nemzeti szinházbeli társalgási darabok előadásáról.

— Balázsné Bognár Vilma asszony akadályozva lévén a szerdán tartandó Beethoven ünnepély alkalmával a Symphoniában közremüködni, szerepét Maleckyné Elliner Józefa asszony vette át.

— Salvini előadása „Hamlet“-ben tegnap ujból zsufolásig megtöltötte a német szinházat. — A közönség egy része azon meggyőződéssel hagyta el az előadást, hogy Salvini alakitása „Hamlet“-ben még „Othelló“-ét is felülmulta. Játéka rendkivüli hatást keltett.

Egyletek, társulatok.

— Folyó hó 16-án az akadémia első osztálya tartott ülést. A szakelnök Pulszky Ferencz távol lévén, az elnöki széket Lukács Móricz foglalta el. Az első felolvasó Goldzieher Ignácz l. t. volt, ki „a nyelvtudomány történetéről az araboknál“ czimü terjedelmesebb müvének vázlatát adta elő. A nagyon vázlatos ismertetés után Barna Nándor lépett a felolvasó asztalhoz s a mordva nép pogány isteneiről és szertartásairól“ értekezett, tekintettel a magyaroknál is még gyéren fennmaradt ösvallási hagyományokra. Mind a két értekezletről holnap bővebben fogunk szólani.

— A tudomány- és müegyetemi olvasókörben a tudományos vitatkozások czéljából alakult VIII-dik történelmi szakosztály f. év april hó 17-én, délután 6 órakor, a következő kérdésben tart tudományos vitatkozást: A vármegyék rendezése körül szt Istvánnak tulajdonitott érdemekből mennyi elődeié s mennyi utódaié? Megbizott szaktanár: Dr. Salamon Ferencz.

— Az országos középt. tanáregyesület II. szakosztálya f. hó 17-én d. u. 5 órakor a felsőbb leányiskola termében (Erzsébettér 13, I. em.) szakosztályi ülést tart. Tárgyak: I. Braun Sándor botanikus emlékezete. II. Rövid floristicai közlemények Dr. Borbás Vinczétől.

— A természettudományi társulat folyó évi aprilis 18-án, szerdán délután 5 órakor szakülést fog tartani a vegytani intézetben (ország-ut 42.) Tárgyak: 1) Than Károlytól: „Előadási kisérletek“, 2) Kont Gyulától: „Az érzékeny lángok elméletéhez“, 3) Paszlavszky Józseftől: „Egy nyitva termő tulipánról“, A szakülés után választmányi ülés tartatik.

— A magyar gyorsiró-egyesülete, melynek czélja a Nagy Sándor által kidolgozott „népszerü gyorsirás“ terjesztése és fejlesztése, vasárnap, f. hó 15-én tartotta alakuló közgyülését, melyen az alapszabályok megállapittattak s az egyesületnek igazgatósága ideiglenesen következőleg alakult meg: Elnök: Nagy Sándor. Alelnökök: Jónás Ferencz és Jászay Ödön: Titkárok: Freyler L. és Gaul Károly. Jegyzők: Herz Károly és Erkulenz János. Könyvtárnok: Franzenau József Pénztárnok: Kalacsinszky Gusztáv.

— A „Petőfy-társaság“ tegnap d. e. 10 órakor tartott ülésén szép számu közönség, de annál kevesebb — társulati tag volt jelen. Az első felolvasó Vadnay Károly volt, ki „Régi emlékeket ujitott föl Petőfiről.“ Utána Paulay Ede olvasta fel Szász Gerőnek „Regény“ czimü költeményét. Aztán Komócsy olvasta fel László Mihálynak „Az isten országa“ czimet viselő beszédét. Balázs Sándor bejelentett rajza az idő előhaladottsága miatt jövőre maradt.

— A magyar földrajzi társulat folyó évi április hó 19-én délután 5½ órakor a főposta-palota tanácstermében (Bejárás a zsibárus- és granátos-utcza sarkán. Főlépcső II. em. jobbra) felolvasó ülést tart. Az ülés tárgya: A bukovinai és moldvai csángó magyarok. László Mihálytól.

Fővárosi ügyek.

— **A pénzügyi és gazdasági bizottságból.** A folyó évi költségvetés tárgyalása alkalmával Steiger Gy. által azon inditvány tétetett, miszerint tekintettel az 1870-ik X. t. cz. 26. §-ra, mely szerint a főváros azon törvényben kijelelt munkákra rendes jövedelmének 50%-át tartozik költségvetésbe évenkint felvenni, a közgyülés határozatilag mondja ki, miszerint addig is még az 1870-ik X. t. czikkben foglalt ezen rendelkezés megváltoztatására irányzott felterjesztésének, — mely szerint a főváros rendes jövedelmének 50%-át évenkint az emlitett t. cz. 17, és 27. §-ban felsorolt czélokra tartozik forditani — kivánt eredménye leend az e czimekeni összes és együttes kiadások és költségek beleértve ezekbe természetesen az ilynemü munkák létrehozására felvett kölcsönök törlesztése és kamatainak évi részletét, a jövő évi költségvetésben rendes bevételeinek 50%-ánál többet semmi esetben ne tegyenek. A közgyülés ezen inditványt tárgyalás végett áttette a pénzügyi és gazdasági bizottsághoz. Steiger Gyula ur személyesen megjelent és adatokat szolgáltat arra nézve, hogy a lefolyt években 1.300,000 forinttal több lett kiadva az 50%-nál stb. Az ügy fontosságánál fogva azt inditványozza: hogy érdemleges tárgyalás alá ma ne vétessék, hanem ezen czélra egy egész külön gyülést kiván összehivatni. Az inditvány elfogadtatik, és péntek 9 órára tüzetik ki.

— A főv. szervező bizottsága ma délután Kammermayer polgármester elnöklete alatt folytatta a főv. szervezési törvény revisióját és azt be is fejezte. A bizottság kimondja, hogy az eszközlött módositások a törvényen, összeállittassanak s közelebb hitelesittessenek, mire a törvény a közgyülés elé vitetik, hogy a belügyminiszter s törvényhozáshoz menjen. Egy hármas bizottság küldetett ki a módositások összeállitására s szerkesztésére.

— Budapest főváros törvényhatósági bizottsága april 18-án tartandó rendes közgyülésének tárgyai többi közt a következők: Pestmegye közönségének felirata a vám- és bankügyben. A herczegprimás átirata az ó-budai róm. kat. plébános állomás betöltése tárgyában. Belügyminiszteri leirat: a prostitutió ügy tárgyában hozott közgyülési határozatnak hatályon kivül helyezését illetőleg. Szvoboda Albin felebbezése a városligeti Miklósy-féle szinkörben német szini előadások tartatása tárgyában; Schallern Frigyes kérvénye bérelengedésért stb.

Törvényszéki csarnok.

A ferencz-józsefvárosi takarékpénztár ügye.

A ferencz-józsefvárosi takarékpénztár ügyében ma kezdetett d. e. 10 órakor a budapesti fényitő törvényszék előtt a tárgyalás. — A törvényszék elnöke Lászi, birák Nedeczky és Weisz, ügyész Tóth Gerő, jegyző Szundy. A csalással vádlottak nevei a következők: Kanitz Jakab, Szumrák Frigyes, Frank Jakab, Löb Károly, Döczer Ferencz, Nagy István, Ézer Jakab és Rumbach József. A törvényszék elnöke s az ügy előadója Lászy törvényszéki biró fölolvasta a vádlottak neveit. valamennyien megjelentek Szumrák Frigyest kivéve.

Darányi Ignácz bemutatja Szumrák meghatalmazását. Előadja, hogy Szumrák Frigyessel védenczével abban allapodott meg, miszerint 9 órakor együtt indulnak meg, várta védenczét ¼ 10-ig, de mivel nem jött védencze hozzá, azt hitte, hogy maga jött a törvényszékhez. Itt a kir. ügyészségnél arról értesült, hogy Szumrák ereit felmetszette s igen veszélyes állapotban van. Kéri vedő ügyvéd, miszerint az ügy tárgyalása halasztassék el, mivel az egész ügy összefüggése nélkül a végtárgyalás meg nem tartható. A kir. ügyész ellenvéti, hogy Szumrák tényei önállóan is elbirálhatók s az ő megnem jelenése miatt az ügy halasztást nem szenvedhet.

A törvényszék a végtárgyalás megtartását rendeli el.

Ezen határozat ellen Darányi semmiségi panaszát jelenti be, kijelentvén, hogy az indokolást is be fogja nyujtani. Erre dr. Stiller Mór Kanitz és Nagy védője előadja, hogy a védelemnek eddig alkalom nem nyujtatott arra, hogy a könyvek vezetésének szakértői vizsgálatába befolyon, kéri engedje meg a törvényszék, hogy a védelem is nevezhessen szakértőket és vedencze nevében szakértőket azonnal megnevez.

Kovács Gyula, Frank Jakab védője semmiségi panaszt jelent be a miatt, hogy a törvszék nem kérdezte meg az összes védőket az iránt, hogy Szumrák Frigyes elmaradása folytán megtarthatónak tartják-e a végtárgyalást.

Rosenberg Lajos Löbl Károl védője az összes könyvek felmutatását kéri.

Dr. Stiller kéri, hogy a meg nem jelent tanuk birságolás vagy elövezettetes terhe mellett azonnali megjelenésre köteleztessenek, mivel vallomásaik nélkül az ügy alaposan el nem birálható.

A törvényszék elveti azon kérelmet, hogy ujabb szakertők rendeltessenek be, főleg azon okból, mivel a vádlottak a vizsgálat folyamában, bár alkalmok lett volna, a szakértők véleménye ellen mi kifogást sem tettek.

A könyvek felmutatását a törvényszék elrendeli.

A védők e hátorozat első része ellen semmiségi panaszt jelentettek be.

Ezután elnök előadja, hogy a takarékpénztár megbukván 3 rendbeli panasz nyujtatott be a kárasultak részéről. A vizsgálat elrendelése után felebbezések folytán a nevezettek csalás miatt jogérvényesen vád alá helyeztettek.

Először kihallgattatott Jordán Károly magánzó, a ki a részvényesek nevében panaszt nyujtott be. Jordán előadja, hogy ő a részvényesek megbizása folytán panaszt tett, nekt a személyek ellen nincs külön kifogása, Stiller Mór consta áltatni akarja, hogy mily minőségben van megidézve Jordán, ha mint tanu, akkor a kérdéseket oly formán akarja hozzá intézfetni, mint más tanuhoz.

Elnök megjegyzi, hogy Jurdán maga kijelentette, miszerint ő nem saját tapasztalatán, hanem hallomás után nyilatkozott, különben a védőknek joguk lesz a maga idején Jordánhoz kérdéseket intéztetni.

Tömösvári 40 éves, magánzó, a csődtömeg gondnoka kijelenti, hogy ő nem ismeri az összes ügyeket részletesen és ugy ő kellő felvilágositásokat nem nyujthat.

Az elnök kérdései folytán mondja, hogy a társulat 400 ezer frtnyi részvénytőkéje elveszett: a részvényesekre mi sem jut a takarékbetevők betételeiből azonban 60% már fedezve van, s még talán befoly 15% ugy, hogy 25—30% veszendőben van. Még van mintegy 700 ezer forint hátralékos követelés, de ebből alig fog több befolyni 250 ezer frtnál.

Az igazgatóság tagjai közül az 1876. január 31-diki kimutatás szerint mint elfogadók, kibocsátók és forgatók tartoznak az intézetnek. Vidacs 180 ezer frttal, Horvát Gáspár 18,000 frttal (már törlesztve van) Rumbach Józszf 123.000 forinttal, Kanitz alelnök 125.000 forinttal. Ezer, Frank és Szumrák Frigyes semmivel sem tartoztak váltókra. Ézer, Frank, Horváth Gáspár, Kanitz és Rumbach még más czimek alatt is tartoznak az intézetnek összesen mintegy 10,000 frttal.

Tömösvári kijelenti, hogy nem tudja határozottan mennyit és mikor törlesztettek az egyesek az iratok betnkintése nélkül, de elnök utasitja, hogy holnapig alapos tájékozást szerezzen. Stiller kérdésére, hogy mennyit emésztett fel a csőd kezelése, azt válaszolja Temösváry, hogy semmit, mivel a kezelési költség a tőkét magát nem érintette s a költségek még nincsenek megállapitva. Füzesséry Géza, Rumbach védője egészen egyenesen akarja feltenni a kérdést, mennyit kapott Tömösváry mint tömeggondnok.

Elnök szerint a kérdés most nem tehető, mivel a kezelési költség folytán még levonás nem tétetett a tömegből. — A szakértők véleménye felolvastatott. E szerint a könyvek vezetése igen rendetlen, hanyag és szakértelem uélküli. Sok körülményről semmikép sem lehet a könyvekből felvilágositást nyerni. Törlések és beszurások mindenütt fordulnak elő.

A váltó cenzurai könyvben mintegy 1000 beszurás van. Az 1870-iki mérleg a főkönyvben nincs. Számos holnapok előtt lejárt, de kinem fizetett és nem perelt váltó mint teljes névértékü aktiv vagyon lett felvéve.

Az igazgatósági-tagok váltói rendesen alantabb, kamatláb szerint lettek leszámitolva, mint egyéb felekéi. Volt eset, hogy 6%-al számitoltatott le ilyen váltó, midőn másoknak 12%-kon adatott pénz. Nem czenzurált váltók is honoráltattak. A számvizsgálók nem tették meg kötelességöket, különben észre kellett, volna venniök, a könyvek hiányos vezetését és a fiktiv vagyon kimutatásokat. (Az ügy holnap folytattatni fog).

TÁVIRATOK.

London, april. 16. A „Standard“ szerint Anglia megtette a legutolsó kisérletet a háboru elháritására. Nevezett lap kételkedik az Oroszországhoz intézett utolsó intés sikerében. — A „Morning Post“ reményli, miszerint Oroszországot a béke megszegése előtt emlékeztetni fogják arra, hogy a párisi szeződés által kötelezve van közbenjárást kérni. Ha a czár a békés fogadkozások daczára hadat üzen, Anglia ezt ugy tekinti, hogy Törökországot hóditási vagy foglalási czélból meg akarja semmisiteni. — A lapok a „Daily News“ kivételével oroszellenes magatartásuak. — A „Times“ Angliának a közeledő háboru alatti előrelátható magatartásáról szól s szoros semlegességet javasol mindaddig, mig a harcz csupán a háboritás oka ellen irányul, amennyiben a török visszaélés a török ügy védelmezését lehetetlenné teszi.

Eger, april 16. (Az „Egyetértés“ távirata.) A megye bizottsági gyülésen Pestmegye felirata ma 53 szótöbbséggel elfogadtatott.

Pécs, april 16. (Az „Egyetértés“ tavirata.) A mai városi közgyülés egyhangulag elfogadta Pestmegye átiratát. Hasonszellemü kérvény fog felterjesztetni. A lelkesedés nagy.

Bécs, april 16. A nemzeti bank mai közös ülésén elfogadták az igazgatóságnak a bankstatutumra vonatkozó legutóbbi határozatait.

Bécs, april 16. Albrecht főherczeg szolgálati jubilaeumára az 5. orosz litván dsidásezredtől s a 86. orosz gyalogezredtől, melyek tulajdonosa Albrecht főherczeg, küldöttségek érkeznek.

Bécs, ápril 16. (Az „Egyetértés“ távirata.) Gorcsakoff körirata már közöltetett. Törökország Oroszországban lévő alattvalóit Svédország védelme alá helyezi.

Bécs, ápril 16. A „Politische Correspondenz“ egy mai keletü pétervári távirata jelenti, hogy a diplomatiai szőváltás be van fejezve. A császár valószinüleg 19-én a hadsereghez utazik.

Berlin, april 16. A „Post“ tagadja, hogy Bismarcknak szándékában volna az eddigi egyházi politikát megváltoztatni. sőt inkább kijelentte Bismarck, hogy ismét kezébe veszi az ügyeket, mihelyt komoly kisérletek történnek e téren a rendszer megváltoztatására. Bismarck herczeg ma délután utazik el innét.

Moszkva, ápril 16. (Az „Egyetértés“ távirata.) Strousberg a mai napon innét elutazni szándékozik.

Berlin, april 16. (Az „Egyetértés“ távirata.) A „Nat. Zeitung“-nak távirják jól értesült forrásból, miszerint Klapka megbizatott, hogy Andrássyt biztositsa a felől, hogy a török kormány nem gondol magyar legió alakitására, noha meg van győződve a felől, hogy esetleg 50,000 magyar karjára számithatna, a porta az osztrák-magyar birodalomtól csak erkölcsi támogatást és jóakaró semlegességet kiván.

Bukarest, april. 16. (Az „Egyetértés“ távirata.) A hangulat nagyon izgatott. Bizonyosnak tartják, hogy Oroszország és Törökország seregei román területen ütköznek össze. Cogolniceano külügyminiszterré történt kinevezését Oroszországgal való együttartásra magyarázzák. A lapok jelentik, hogy az orosz konzul a kormányt hivatalosan értesitette az orosz hadseregnek a Pruthnál való megjelenéséről s czéljairól.

Konstantinápoly, ápril 15. (Az „Egyetértés“ távirata.) A hadügyminiszterium figyelmeztette az osztrák és a franczia gyárosokat, kiknél megrendeléseket tett, hogy az illető árukat küldjék mielőbb, mivel a ruszcsuk-krakkói vasuti közlekedés a legközelebbi napokban beszünik. Itt átalában attól tartanak, hogy a Konstantinápoly és Bécs közti kocsipostaközlekedés még e héten félbeszakad.

Bukarest, april 16. Cogolniceanu a kölföldi ügyviselőkhöz köriratot intézett, melyben kinyilatkoztatja, hogy a román politika törekedni fog, hogy semmi nemzeti érdeket meg ne sértsen, a békét fönntartsa s szigoru semlegességben maradjon. A kormány szándékozik a senatusi választások után a kamarát összehivni.

Bécs, april 16. A nemzeti bank igazgatóságának és választmányának közös ülésén az uj bankstatutumot tárgyalták. A végrehajtó bizottságra vonatkozólag elejtették a bank álláspontját, s a kormányét fogadták el; a főtanács összeállitására, a kormányi váltók leszámitolására, a fiókok főhivatalnokainak „veto“-jára, a bankhivataloknak más hitelintézetek igazgatói állásaival való összekötésére és az igazgatóságnak két-két főtanácsosi állást illető javaslatára vonatkozólag a bank álláspontján maradtak. Az államnak a bank nyereségében való osztozására vonatkozólag elhatároztatott, hogy csak 7% után s ezenfölül a tartalékalap jövedelmének levonása után adatik osztalék.

Bécs, aprilis 16. Magyar földteherm. kötvény 69.— Salgó-Tarján —.— Magyar hitel 106.75. Magyar záloglevél 88.03 Erdélyi 72.50 Magyar keleti vasut 54.—. Magyar sorsjegy 67.50. Magyar földhitel 20.—. Magyar vasuti kölcsön 92 — Anglo-magyar —.—. Franco-magyar bank —.— Alföld 90 — Magyar északkeleti vasut 85.— Kelet-vasuti elsőbbségi kötv 57.— — Tiszai vasut 150.— municipalis bank —.—.

Bécs, aprilis. 16 Hitelrészv. 134.— Galicziai 194.75. Államvasut 217.—. Rente 58.30 — 1860-as 107.—— 1864-es 122.—. Ezüst 113 80. — London 129 40. — Unio-bank —.—. Átalános épitőbank —.—. Angol-Osztrák 62.75 Lombard 72 60. — Tramway —.— Hitelsorsjegy 151.— Napoleond'or 10.38 —. Arany 6 05— Frankfurt 63—. — Porosz pénzutalvány 63 60. Török sorsjegy 13.50. Angol épitőbank —.—

KÖZGAZDASÁG.

Iparegyesületi ügyek. A szeszes italok szakosztálya szerdán folyó évi april 18-án délután 5 órakor az egyesület helyiségében (Károly körut 10. szám, I. em.) ülést tart, melyen a tagok megjelenni kéretnek. Fontosabb tárgyak: 1. Éremmeli kitüntetésre ajánlottak telepeinek megbirálásáról szóló szakvélemény. — 2. Törvényjavaslat a gyártott borokról.

Budapesti gabna és értéktőzsde. Budapest, ápril 15. Buzában tegnap és ma 25,000 méter mázsa üzleti forgalom volt; tulajdonosok magasabb árakat igényeltek, de a malmok nem hajlandók áremelkedést engedélyezni és tartózkodóknak mutatkoztak, a mult heti zárlat-ár szilárdan fentartotta magát, rozs és tengeri szük készlet mellett 10 krral drágábban volt eladható, a többi gabnanemüek változatlanul maradtak.

Határidőüzletnél buza és tengeri iránya csendes, zab és repeze valamivel megdrágult. Buza tavaszra 14 50—14 60; zab tavaszra 8 07—821; tengeri bánsági május—juniusra 6.80—6 85; káposztarepcze aug—szeptemberre 15.63—15.75; bánsági juli—augusztusra 15—15.13.

Értéktőzsde. Az előtőzsdén igen gyér volt a forgalom, a hangulat pedig valamivel szilárdabb, mint a tegnapi magánforgalomban; osztrák hitel részvény 132 20—133.70-ig. magyar hitel részvény 106 50—107-en keltek.

Déli tőzsde. Korlátolt maradt a forgalom, az árfolyamok csekélyebb hullámzások után alig változtak, osztr. hitel részvények 134.—133 50-en, magyar hitel részv. 107—107.50-en vásároltattak. Malmok közül „Hengermalom“ részv. 550-en kinálva, Victoria részv. pedig 230-on keresve voltak. Valuták igen szilárdak: Váltók Párisra 51.40-en, 20 frankos aranyak 10.35-ön, markjegyek 63.30—63.35-ön keltek.

Bécsi gabnaбörze. Buza tavaszva 14.40—14.60 őszre 11.70—11.85. Rozs magyar 11.25—11.50. Zab kész áru 8.55—8 60, tavaszra 8 38—8.48, május—juniusra 8.20—8.35. Tengeri kész áru 7.85—7.90, május—juniusra 6.95—7.00.

Bécsi értéktőzsde Az előtőzsde ingadozó hangulatban folyt le és zárlatkor a következő jegyzések maradt; osztrák hitel 135, anglo 63.25, magyar hitel 107 75, aranyjáradék 68 60, 20 frankos arany 10.32.

Multheti átlagárak a vidéken.

Sopron: Buza 13.80 13.20 12 60 12.—, rozs 11.10 10.60 10.— 9.40, árpa 8.75 8.25 7.75 7.25, zab 8.25 8 10 7.85, kukaricza 7.50 7.—.

Szombathely: Buza 6 40 6.70, rozs 4.60—4.90, árpa 3 30—3 60, zab 3 60—3.80, kukaricza 3.20—3.50.

N.-Várad: buza 9 frt 80 kr, 8 frt 60 kr, 8 frt 20 kr, kétszeres buza 3 frt, 7 frt 60 kr, 7 frt 30 kr, rozs 6 frt 40 kr, 5 frt 80 kr, 5 frt 60 kr, árpa 3 frt 80 kr, 3 frt 40 kr, 3 frt 20 kr, zab 3 frt 20 kr, 2 frt 80 kr, 2 frt 50 kr, tengeri 4 frt 50 kr, 4 frt 20 kr, 3 80 kr.

B.-Gyula: buza métermázsánként 12,80—13 frt, másodrendü 11 80—12 frt, árpa 5.50—5.70, zab jó minőségü 7 30, tengeri 5 20—5.70.

B.-Csaba: Buza métermázsa elsőrendü 13 frt 20 kr. másodrendü 12 frt, árpa elsőrendü 5 frt 60 kr, másodrendü 5 frt 50 kr, zab elsőrendü 7 frt. kukoricza 5 forint 60 kr, másodrendü 5 frt 30 kr.

Szeged: Buza tiszai 77.5—79. kilogr. méterm. 13 frt 30—40 kr. Buza bánsági 77.5 78.5 kilogramm méterm. 12 frt 80 kr.—13 frt 20 kr. Rozs 72—73 kilogr. métermázsa 9 frt 60, 70 kr. Árpa 63—64 kilogr. méterm. 6 frt 40—50 kr. Árpa takarmányi 59—61 kilogr. méterm. 6 frt—6 frt 10 kr. Tengeri métermázsa 5 frt 60—70 kr. Zab méterm. 7 frt 30—40 kr.

Kecskemét: Tisztabuza 11.—11.40, elegyesbuza 9 36—10.78, rozs 9.—9 06, árpa 6.—6.15, zab 7.—7.25, kukoricza 6.—6 31, köles 5.—5.24.

Heti-naptár.

Ápril 16-án: Közgyülések: A monori kerületi-takarékpénztáré. — Az első duna-vidéki takarékpénztáré, Apostagon.

Ápril 18-án: Közgyülések: A salgótarjáni kőszénbánya-részvény társaságé d. e. 10. ó. (Józseftér 6) — A beszterczebányai bankegyleté d. e. 9.

Ápril 19-én: A magyar jelzálog-bank közgyülése d. e. 10. ó.

Ápril 22-én: Közgyülések: A pécsi kőszénbánya és gépgyáré d e. 10. ó. A nagyszebeni földhitel-intézeté 3 ó. a városház termében. — Az aradi gyár-udvar részvénytárságé 10 ó.

A gabnahajók forgalma.

Megérkezett Budapestre: Fernbach Antal „Bazáliájá“-ja, megrakva Szivácson, saját számlájára 250 tonna buzával. — Hercz Hermann „Évá“-ja, megrakva Adonyban Klein számára 20 tonná buzával és 80 t. árpával Fleischmann Ede „Anná“-ja, megrakva Baján Weiszler számára 265 t. rozs és zabbal — Satzkó és Löwinger „Theresiá“-ja, megrakva Ordacson Löwinger számára 40 t. árpával és 50 t. tengerivel — Vászonyi Lajos „Huszár“-ja, megrakva 305 tonna buzával. — Peier Ferencz „Hartá“-ja, megrakva Hartán Bissitz Dávid számára 108 tonna különfélével. — Amon János „Gyulá“-ja, megrakva Zomborban saját számlájára 190 t. buzával és 112 tonna zabbul. — A Kohn testvérek „Báthory“-ja. megrakva Szentesen Friedmann Sándor számára 250 tonna buzával. — Lelbach Ádám „Dávid“-ja, megrakva Cserverkán saját számlárára 330 tonna buzával. — Leopold Ignácz fiainak „Károly“-ja, megrakvá M.-Becsén Deutsch és fiai számára 153 t. különfélével. — Tombacz Mihály Szt-Antal“-ja, megrakva Szentesen Keppich Lipót számára 235 t. buzával.

Átmenőben Győrbe: Fernbach Antal „Valentin“-je, megrakva Sztapáron saját számlájára 200 tonna zabbal és 200 tonna tengerivel. — Fleischmann Imre „Márie“-ja, megrakva Kulán Urbán számára 240 t. különfélével. — Lelbach Ádám „Krisztiná“-ja, megrakva Cservenkán saját 300 t. buzával és zabbal. — Boros Mihály „Szt-István“-ja, megrakva Verbászon Reichenfeld számára 310 t különfélével. — Weidinger „Ferencz“-e, megrakva Baján saját számlájára 2 2 t. különfélével. — Leopold Ignácz flainak „Duná“-ja, megrakva Makén Kepich Illés számára 300 t. buzával. — Leopold Ignácz fiainak „Egyenlőség“-e, megrakva Szentesen a Stern testvérek számára 351 tonna buzával.

Átmenőben Váczra; Erdensohn „János“-a, megrakva Bocsáron Mill Emil számára 225 t. tengerivel.

Árverések, csődügyek. (Kivonat a „Budapesti Közlöny“ ápril 15-diki számából:) Zámoly (Győr) ápril 28. Tukovits Márton ingatlana 5860 frt. — Szücs (Eger) máj. 3. Szücs József ingatlanai 668 frt. 1854 frt. és 1247 frt. — Ipolypásztó (Ipolyság) máj. 18. Pásztor János ingatlanai 3171 frt és 4861 frt. — Knéz (Vinga) ápril. 30. Marinko Miklós ingatlanai 3636 frt. és 30 frt Budapest jun. 21. Goldfinger hajós utczai ingatlana 96,840 frt. Szilas balhás (Veszprém) ápril 25. Zsinka Ferencz ingatlanai 2291 frt. 136 frt. és 188 frt. — Ipolypásztó (Ipolyság máj. 18. Kapa Mihály ingatlanai 6762 frt. 1230 frt. és 560 frt. — N. Gáj (Módos) máj. 15. Mallenicza Olga birtoka 194,502 frt — Szegzárd máj. 1. Ágoston János ingatlanai 4387 frt. — Fönlak (Temesvár) máj. 9. Gyuka Gábor háza és urb. telke 2685 frt. — Tarna-Méra (Heves) ápril 25. Blaho János ingóságai 3104 frt. — Szeged, ápril 28 Milits Péter háza 2250 frt. — Hegyeshalom (M.-Óvár) máj. 15-én Bótzi János ingatlana 7625 frt. — Pápa ápril 21. Paraicz Kálmán ingatlanai 2500 frt. és 3500 frt. Budapest ápril 23. Lauffer Máté budai szöllője 2018 frt. — Kézdi-Vásárhely máj. 9. Binder István bolti áruczikkei 5127 frt. — Sára (Miskolcz) máj. 7. Fridmann Ignácz ingatlanai 1325 frt. és 1379 frt.

Csődök: Pollák Jakab szt. tamási (Ujvidék kereskedő és Konitsek Ferencz budapesti lakos ellen.

Budapesti szinlapok.

Kedden, 1877. ápril. 17-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

GERSTER ETELKA k. a. második vendégjátékául:

ALVAJÁRÓ.

Opera 3 felv.

Személyek:

Gróf Rudolf	Ódry
Teréz	Saxlehner E.
Amina	Gerster k. a.
Elvino	Pauli
Liza	Heim Róza
Alessio	Szalai
Jegyző	Széphegyi

Kezdete 7 órakor.

NÉP-SZINHÁZ

Soldosné assz. mint vendég.

Kapitány kisasszony

Vig operette 3 felvonásb.

Személyek:

Mária	Sziklay E.
Domingosz	Együd
Antónia	Darai K.
Lamberto	Kápolnai
Fansett	Soldosné
Januario	Solymosi
Francseszko	Sántha
Nzsoakimo	Hunfi
Dobertho	Tiszai
Mungó	Tihanyi

Kezdete 7 órakor.

Vizállás és időjárás.

Budapesten ápril 16 4.00 m. 0 fölött tiszta.
Pozsonyban ápril 16. 3 99 m. 0 fölött száraz.
M.-Szigeten ápril 16 1 33 m. 0 fölött esős.
Szatmáron ápril 16. 2.10 m. 0 fölött felhős.
Tokajban ápril 16 6.88 m. 0 fölött szeles
Szolnokon ápril 16. 6.52 m. 0 fölött szeles.
Szegeden ápril 16 7.16 m. 0 fölött esős.
Aradon ápril 15. 1.54 m 0 fölött felhős.
N.-Becskerek, ápril 15. 1.10 m. 0 fölött felhős
Bezdánnái ápril. 13 2.23 m. 0 fölött száraz.
Verbászon ápril. 13. 1.82 m. 0 fölött száraz
Eszéken ápril 16. 2.61 m 0 fölött felhős.
Sziszeken ápril 16. 2.95 m. 0 fölött ködös.

Csávolszky Lajos
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

Nyilt-tér.

Minden nap friss szállitások:

szép spárga, zöld borsó

és a többi nem különben mindennemü déli gyümölcs lególcsóbb árakon

BLASUTIGH-nál

alsó dunasor 5. szám.

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

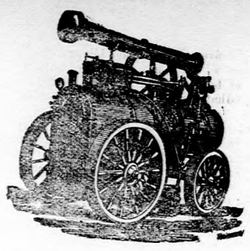

ROBEY és TÁRSAI

mérnökök és mezőgazdasági gépgyárnokok,

ajánlják

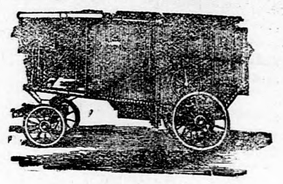

tűzanyagot megtakarító gőzmozdonyaikat és **fölülmulhatlan**

szabadalmazott **vasrámás cséplőgépeiket**, vetőgépeiket, fű- és aratógépeiket,

valamint minden a mezőgazdasági szakmába vágó **gépeiket és eszközeiket a legkitünőbb szerkezettel.** **Mindennemü javitásokat** pontosan és olcsón eszközöltetik.

Arjegyzékek és értesitések dij nélkül és bérmentve.

Budapesten, üllői ut 1. sz. a.

Robey és társai.

Csodálatra méltó a természet ereje,

ha az a kellő mónon alkalmaztatik.

Bojtorjángyökér-szesz

a legrégibb időtől fogva, mint a szőrnövés bármely nemének legsikeresebb szere ismertetik, s a benne foglalt szőrnövesztő-anyagoknak általam létesitett concentrálása által valódi feltünést okozó szerré emelkedett, ugy annyira, hogy fiatal, 15 éves emberek rövid pár nap alatt **tömött szakált kaptak. Bizonyitéka ennek**, miszerint felszólittattam, ajánlanám figyelembe azon helyeket, hol a haj- vagy szakállnövés alkalmatlanná válhatnék, miután a megkent helyeken, habár eddig ott még a hajnak nyoma se lett volna is látható, vagy több évi kopaszság után is az eredmény biztos s a hatás meglepő gyors. Hajhullás ellen **tlstént használ.** Még a bécsi „Medizinische Zeitung" is oda nyilatkozik, miszerint a bojtorjángyökér-szesz legjobb minőségben az előállító ***Winkelmayer J.***-nél kapható Egy palaczk ára, több nyelven irt használati utasitással együtt 90 kr. Postai küldésnél 10 kr. csomagolási dijjal több.

Továbbá kapható ugyanitt mindenféle bojtorjángyökér-készitmény valódi minőségben mint: **Bojtorjángyökér-kenőcs** és bojtorjángyökér-olaj szép haj növesztésére s a hajnak szép fény és csinos állás adására. Egy tégely kenőcs ára 50 kr., 1 üveg olaj ára 43 kr. — **Bojtorjángyökér-cosmetique** (rudkenőcs), 1 darab 30 kr. — **Bojtorjángyökér-brillantin** szakállnövesztésre s annak puhán és simán tartására s annak szép alak adására, 1 tégely 40 kr. — **Bojtorjángyökér-bajuszkenő,** bajuszpödrésre, 1 tégely 29 kr. — **Eau-Athenienne** legjobb és legbiztosabb eszköz az alkalmatlan korpa elmulasztására, 1 üvegese 50 kr. — **Purgin,** tiszta növényszer, szürke hajnak vagy szakállnak az eredeti szint visszaadni, minden árványi alkatrészek nélkül, minélfogva teljesen ártalmatlan, nem fogja meg sem a bőrt sem a körmöket s nagyon egyszerűen kezelendő. Egy üvegese ára 1 frt. — Elküldés végett csak legalább 1 fr. áru (csomagolással együtt) megrendelések teljesittetnek. — Használati utasitás különféle nyelven mellékelve van.

Központi szállitó-raktár, hova minden irásbeli megbizás kéretik:

WINKELMAYER J.

Bécs, VI. Gumpendorferstrasse 159 és Stumpergasse 13. — Budapesten; Török H. J. királyuteza 7. sz.

Egyes füzet ára 20 kr!

AIGNER LAJOS kiadványai.

Budapest,

IV. ker., váczi-uteza 18. Nemzeti szálloda.

Egyes füzet ára 20 kr!

„MAGYAR KÖNYVESHÁZ."

Első folyam 1. Obernyik: Beszélyek 20 kr. — Tolnai: A somvári Fényes Adám ur 20 kr. — 3. Sacher-Masoch: Holdas éj 20 kr. — 4—5. Anyos Pál költeményei 40 kr. — 6. Aristophanes: A békák 20 kr. — 7. Erekmann-Chatrian: Franczia életképek 20 kr. — 8. Turgenjev: A fatalista 20 kr. — 9—10. Szerelmi népdalok. 40 kr.

Második folyam. 11. Czakó: Leona. 20 kr. — 12. Rényi: Petrarca. 20 kr. — 13. 14. Tréfás népdalok, csufolódó versikék, stb. 40 kr. — 15. 16. 17. Castelár: Lord Byron élete 60 kr. — 18. 19. Gaskellné: Mély titok. 40 kr. — 20. truensee: A Wallisból 20 kr.

Harmadik folyam, 21. 22. 23. Vrághalmi: Egy cserepár naplója. 60 kr. — 24. 25. P. zathmáry Károly: Képek n középkorból 40 kr. — 26. Pontmartin: D'Aurebonne marquisné. 20 kr. — 27. Phaedrus Aesopi mesék 20 kr. — 28. Collins: Két beszély 20 kr. — 29. 30. Cőcseji népdalok; 40 kr.

Negyedik folyam, 31. Tennyson: Enid. Király-idyll 20 kr. — 32. 33. zana: A két Kisfalndy 40 kr. — 34. Turgenjev: Az óra. Egy aggastyán elbeszélése 20 kr. — 35. Várady Antal: A szív örvényei 20 kr. A folytatás sajtó alatt van.

Tiz füzetből álló folyam ára 2 frt, diszkötésben 2 frt 60 kr.

Egyes füzet ára 20 kr. A bekötési tábla külön 40 kr. —14

Az eddigi folyamokra még folyvást lehet előfizetni. Az előre fizetők (akár egész folyamra akár egyes füzetekre) a füzeteket bérmentve veszik kézhez.

Saját termésü boreladás.

Több kiállitáson első jutalommal kitüntetett Kishegyi Balatonmelléki boraim következő árakon kaphatók:

Fehér itczéje	0.7 lit.	.	55 kr.
Vörös	„ „	.	65 kr.
Sárfehér	„ „	.	90 kr.
Burgundi	„ „	.	90 kr.

Nagyobb mennyiségben 10% árleengedés.

Akója 12 frttól 20 frtig.

Lerakatok Budapesten: Fromm Antal-nál, rostélyuteza; — Hubenay fűszerkereskedésé-ben, ujvilágteza; — Lapossy Lajos-nál, kerepesi-ut; — Kaposvárott Pollák Jakab-nál.

Megrendeléseket kérem ***Szalay Imre*** *saját termésü borüzletébe: Lelle, u. p. B.-Boglár intézni.*

Szalay Imre.

Névtelen

de azért eddig mégis

fölülmulhatlan az én **hajfestőszerem,**

melylyel egyszeri befestés által a szürkülő hajnak és szakálnak káros következmény nélkül szép szőke, barna vagy fekete szint lehet adni.

A valódi becs sem a szabadalomban, sem valamely idegen nyelvből vett csillogó elnevezésben van, minélfogva nem czifrázom föl a mondott dolgok egyikével sem hajfestőszeremet. Csak megjegyzem a magam sokévi használatának alapján, hogy a fönnebb mondottak igazságon nyugszanak s kivánatra megküldöm bérmentve a boroszlói elemző-vegytani laboratorium bizonyitványát annak ártalmatlanságáról és tartósságáról. E festőszer nem folyadék, mint a legtöbb különféle néven hirdetett készitmények; a hajnak sohasem adja a sajátságos fémszint, szaga nem támadja meg használat közben, vagy használat után az idegeket; a fehérnemüt és a bört nem fogja meg, mig a hajba ugy belevesz magát, hogy szappan vagy luggal sem lehet lemosni; sőt még más festőszerrel elrontott, fém; vagy zöldes-sárga szini kapott hajak a kivánt szint nyerik az én hajfestőszerem által. De ez nemcsak ártalmatlan, hanem még meg is akadályozza a hajhullást; előmozditja a hajnövést, mivel korpaképződést elháritja.

Ára: dobozonként férfi-haj és s szakál festésére 2 frt 50 kr. — nők részére kétszeres dobosz 4 frt.

Hasonlóan kitünőbecsü

a

Noirceur,

folyékony, egészen ártatlan, teljesen megbizható hajfestőszer, mely fémszint soha, hanem azonnal és mindig csak szép **fekete** szint ad, s könnyü és egyszerü használási módja után (férfihaj s szakál 15—20 perez alatt megfesthető) mihelyt felszáradt, a férfiak tetszés szerint azonnal beolajozhatják hajokat, miáltal ez természetes fényt nyer.

Ára üvegesében 2 frt 50 kr. Elárusitók nagyobb megrendeléseknél megfelelő ráadást kapnak.

Oly megrendelések, melyeknél a kivánt szőke, vagy barna szinárnyalatnak megfelelő hajminta beküldetik készfizetés vagy postai utánvét mellett gyorsan s pontosan eszközöltetnek, s alulirt készitőhöz intézendők.

Golob M.,

Bécs, 9. ker. Berggasse Nr. 8.

A tavaszi idényre

ajánlja

ROTHBERGER JAKAB

cs. k. udvari szállító

uri-ruha-raktára.

Budapest, vácziutcza és Kristófter 2. szám, a „Nagy Kristófnál",

a legelegánsabb és legolcsóbb uri ruhákban gazdag választéku készletét és pedig:

Tavaszi felöltők	8 frttól
Különlegességek felöltőkben	25 frttól
Testhezálló kabátok	20 frttól
Tavaszi egész öltözetek	18 frttól
Tavaszi nadrágok	5 frttól

fizetés.

Továbbá minden kigondolható **egyenruha és flu-ruhanemek.** Régi ruhák ujakért becseréltetnek s kevésbé tehetősebbeknek olcsón eladatnak.

Nehézkór

(nyavalyát) levél utján gyógyit dr. Killisch specialista orvos Neustadtban. Drezda (Szászország.)

8000-nél több beteget sikerrel gyógyitott.

A föld legnagyobb kereskedői,

gyárosai és iparüzői,

valamint nem kevésbé pedig a világ minden kisebb iparosai és kalmárai kiemelő módon egyhangulag elismerték, hogy a világforgalomnak általunk átadott, a föld leghiresebb erőmütudósai és mütani coriphäái által ezerszeresen próbált, javitott

szabadalmazott táblamérlegek

(12 metszésrendszer)

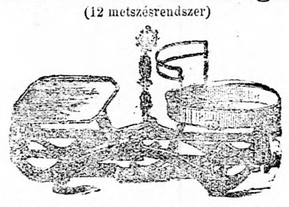

az előhaladó mütan, a méregyenes szervezett, a nagy szabatosság és az elérhetlen, felette izlésszerü kivitel terén a 19. századi legnagyobb csodaművei.

Évszázadok fognak elmulni, mielőtt a nyomozó erőmütudósnak ismét egy ilyen müszer fog feltárva és a forgalomnak átadva lenni. — Egész légió gyárosok, iparosak, kereskedők, kereskedők- és iparüzők ezen egyetlen tárgy által, — minthogy azt minden nyilvános és magánüzletekbe ki- és megmérés használatára behozták, — gazdagokká lettek. — A tömeges közönség pedig bevásárlás végett olyan kereskedésbe siet, a hol a mi táblamérlegeink használtatnak, mert azt hiszi a közönség, ha más mérlegeken szolgálnak neki, hogy akkor talán megcsalatik. Mindenki tehát, a ki tőlünk egy ilyen mérleget még nem hozatott, azonnal rendeljen egyet. — Az ezáltal elérendő üzleti eredmények soha sem gyanitott óriási dimensiókat fognak ölteni, a mérlegek csekély ára a vevők által legrövidebb idő alatt százszorosan behozatik. — Mindezen szerfölötti előnyök daczára, a melyek ezen rövid előadás folytán maga magától ilyen tárgyak vevőinek jutnak, ezen kitünő, törvényileg előirott és megvizsgált táblamérlegek árait mégis, hogy azok beszerzését mindenki előtt lehetővé tegyük, következőképen szállitottuk le még pedig:

1 mérleg 2, 5, 10, 15, 20, 25, 30, 40 kilogrammos

ára 14, 18, 21, 27, 34, 40, 45, 50 forint.

Ezeknek elvehető csésztt minden üzletre, czélra és használatra megfelelőleg szállitjuk, tehát tetszés szerinti kivánatra.

Megrendelésecket folytonosan kitünő minőségben pénzbeküldés vagy utánvét mellett eszközöljük.

Bugányi Frigyes és társa,

(262 V. 2—15) tadt Riemergasse 11. sz. a. Bécsben, mérleg-, mérték- és sulymérték-gyárosok.

Ezen felettén kelendőségnek örvendő mérlegekből Ausztria, illetőleg Európa, Németország minden városai, mezővárosai és nagyobb helységeiben és igénylők, akik 1200 frtnyi betétet beadhatnak, kéretnek egyenesen a fentebbi czéghez fordulni.

Dr. KALLMANN

vegyész- és elsőrendü gyógyszerész

hajfestőszere.

Erősiti a hajat és szakált, s annak azon pillanatban a legszebb természetes árnyalatokat kölczönzi bekenésre, minden mosás vagy előkészület nélkül.

Egy skatulya fekete szinü 5 frt, barna szinü 4 frt.

Párisi pecsettisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány perez alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által **barmily kelmében,** a ruhában, selyemszalagban, bársonyban, **keztyüben,** butorokban, szobakárpitokban, aczélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

A világhirü keleti viz

Dr. Walkertől Londonban, biztos fájdalom-oszlató, enyhitő és erősitő gyógyszer a **köszvény, csúz, görcs, fejés idegfájdalmak, gyöngeségek** stb. ellen. A katás már az első üveg használata után mutatkozik. A használat külsőleges. Ára 1 frt 20 kr.

Fogfájások, bármely nemüek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használta által; mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevezet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és szájtisztitó szer.** Egy nagy üveg 1 frt; kisebb 50 kr.

Föraktár Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél király-utcza. 7 szám

---

100 névjegy 50 krtól fölfelé.

100	nyolczadrétü levélpapir monogr.	frt	—.80 kr.
	hozzá illő boriték monogrammal	frt	—.80 kr.
	nyolczadrétü levélpapir névvel	frt	—.60 kr.
	hozzá illető boriték névvel	frt	—.60 kr.
	negyedr. levél czégnyomással	frt	1.20 kr.
	boriték czégnyomással	frt	—.65 kr.
	50 legfinomabb angol levél és boriték monogrammal 1 frt 50 kr.		
500	negyedrétü 1 m. kender boriték czégnyomással	frt	1.60 kr.
	negyedr. sárga v. szürke boriték nyomással	frt	2.— kr.
	iv levél negyedr. nyomással	frt	4.— kr.
	negyedr. lev. kék kockázkákkal	frt	4.50 kr.
1000	negyedr. kenderbor. czégnyom.	frt	2.80 kr.
	negyd. szürke v. sárga boriték	frt	3.50 kr.
	levélpapir negyedr. czégnyom.	frt	7.— kr.
	levélp. negyr. kék kock. czégny.	frt	8.— kr.
	pecsétjegy magas nyom. különf. szin 2.30, legfinomabb	frt	3.— kr.
	pecsétjegy dombor nyomással	frt	2.— kr.

továbbá mindenféle nyomtatványok legszebben és legjutányosabban készittetnek. — **Vidéki megrendelések utánvétel mellett gyorsan eszközöltetnek.**

Angol-gyorssajtó-nyomda

Budapest, gránátos uteza szervitáképülete.

Straub Gyula gőz-müfestödéje,

fodrozat-, (appreteur) ruhakészlet- és folttisztitó

intézete

ajánlkozik mindennemü **selyem, gyapju és kevert nőiruha-kelmék, butorkelmék, szőnyegek, kendők, szalagok, gallérok sat.** festésére és nyomására a legdivatosabb szinekben és mustrákban,

Kopott férflöltönyök, mint tavaszi felöltök, kabátok, nadrágok és mellények, egyenruhák sat. valamint **női zubbonyok, köpenyek szétfejtés nélkül** a legtartósabb szinekkel megujittatnak. **Uri és höigy-ruhakészletek** sat. a **legujabb rendszer szerint vegyészileg megmosatnak** s a foltoktól megtisztittatnak. Vidéki megbizások gyorsan eszközöltetnek.

Megrendeléseket elvállalnak: Jauche F., sütőutcza 1. szám, az evang. iskola-épületben; Heyek A., nagykoronautcza 9. szám; Hartmann A., a Józseftemplom átellenében; Thauer A., Buda, főutcza 20. szám, a kaszárnya átellenében. **Mühely:** két nyúlutcza 38. sz., lóvasuti állomás.

Alapos gyógyitás jod és higany szerek nélkül.

Titkos betegségeket

bármily nemüeket, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt),

továbbá **bőrbajokat, vizelési nehézségeket, hugycsőszükületeket,** friss és idült **nyákfolyást,** nőknél az ugynevezett **fehérfolyást, a bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban, az önfertőzés minden következményeit, mint ondófolyás, éjjeli magömléseket, sőt a **végképi tehetetlenséget** is, **katonai és polgári** főkórházban mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok s buvárlatok nyomán és évek hosszu során át sok ezer esetben kipróbált egyszerü módszerrel, kiválóan tartós siker biztositása mellett, jod és higany nélkül bámulatos gyorsan s alaposan gyógyit (ujonnan keletkezetteket 48 óra alatt)

WEISS J.

gyak. orvos, sebész és szülész, az itteni cs. k. katonai **főkorházban** volt osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitasi társaságok rendes és tiszteletbeli tagja, és több kitüntetés tulajdonosa.

Rendelő intézet: Budapest, belváros, uri-uteza 6. sz. bemenet a lépesön.

Naponkint délelőtt 7—10-ig, d. u. 1—4-ig, este 7—8-ig.

1 150- **Városzoba minden egyes beteg részére elkülönitve.**

Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik, és a gyógyszerek megküldetnek. Ugyanott kapható a hires mü: **„Az elgyengült férfierő"**, ennek sokrétü okai és alapos gyógyitása. Ára 2 frt. 50 kr.

Titkos betegségeket,

tehetetlenséget (elgyengült férierőt), **bőrbajokat, idült syphilist, hugycső-szükületet,** gyakori **magomiést** gyógyit gyökeresen és biztonsággal, a nélkül, hogy a beteg hivatása- vagy életmódjában akadályoztatnék.

BESENBEK A., gyak. orvos, sebész és szülész.

Naponkint rendel, reggel 9—4-ig és este 7—8-ig.

Budapest, hatvani-utcza 16-ik szám alatt.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszol, és a gyógyszerek megküldetnek.

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész,

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker biztositása mellett mindennemü

TITKOS betegségeket

1) az ***önfertőzésnek*** minden következményeit, ugymint

magömléseket,

az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolyást, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt):

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteket is), **a nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt minden alakjaiban** és elcsufitásaiban;

3) **hugycsőszükületeket;**

4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél,** az **ugynevezett fehérfolyást,** és az onnan eredő

MAGTALANSÁGOT;

5) **bőrkiütéseket;**

6) **a hugyhólyag betegségeit** és **mindennemü vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet. bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

MARSCHALL SONS & Co. Ltd.

mérnök és gazdasági gépgyárok

Gainsbor'o-ban Angliában.

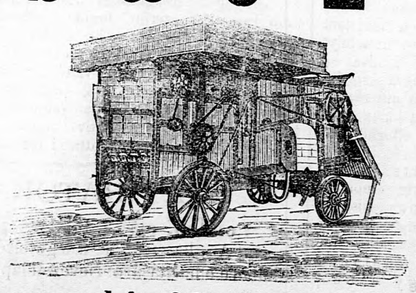

Budapesten, váczi-ut 32, szám, ajánlják dusan felszerelt **gépraktárukat, lokomobilokat** szabadalmazott Expansiv excenterekkel, **cséplőgépeket** különitő-hengerrel vagy a nélkül, **malmokat** stb., melyekért számos becses kitüntetéseket kaptak **gyártamányaik legjobb jelességének elismeréseül.**

Iroda: Váczi-ut 32. szám. — Raktár: a gyár- és 3 bárány-utcza sarkán 942. Budapesten.

Budapest nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában. Rostélyutcza, (Károlykaszárnya) 8. sz.